

**ЗВІТ про роботу
Комітету з питань державного будівництва,
регіональної політики та місцевого самоврядування
за першу-другу сесії Верховної Ради України**

**УТВОРЕННЯ КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА, РЕГІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО
СТРУКТУРИ
ТА СТВОРЕННЯ ПІДКОМІТЕТІВ**

Верховна Рада України восьмого скликання на пленарному засіданні 4 грудня 2014 року Постановою «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» № 22-VIII утворила Комітет з назвою у редакції, аналогічній до редакції п'ятого скликання, а саме – Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування і відповідно до Постанови «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації» № 23-VIII обрала на відповідні посади у його складі таких народних депутатів України:

Голова Комітету: Власенко Сергій Володимирович – народний депутат України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

Перший заступник Голови Комітету: Ледовських Олена Володимирівна – народний депутат України, фракція Політичної партії «Народний Фронт»;

Заступник Голови Комітету: Кудлаєнко Сергій Володимирович – народний депутат України, фракція Партії «Блок Петра Порошенка»;

Заступник Голови Комітету: Курило Віталій Семенович – народний депутат України, фракція Партії «Блок Петра Порошенка»;

Заступник Голови Комітету: Амельченко Василь Васильович – народний депутат України, фракція Радикальної партії Олега Ляшка;

Секретар Комітету: Гончаренко Олексій Олексійович – народний депутат України, фракція Партії «Блок Петра Порошенка»;

члени Комітету:

Балога Іван Іванович – народний депутат України, позафракційний;

Березюк Олег Романович – народний депутат України, фракція Політичної партії «Об'єднання «Самопоміч»;

Бойко Олена Петрівна – народний депутат України, фракція Політичної партії «Народний Фронт»;

Бублик Юрій Васильович – народний депутат України, позафракційний;

Гуляєв Василь Олександрович – народний депутат України, депутатська група «Економічний розвиток»;

Дехтярчук Олександр Володимирович – народний депутат України, фракція Партії «Блок Петра Порошенка»;

Добкін Михайло Маркович – народний депутат України, фракція Політичної партії «Опозиційний блок»;

Матвійчук Едуард Леонідович – народний депутат України, позафракційний;

Река Андрій Олександрович – народний депутат України, фракція Політичної партії «Народний Фронт»;

Федорук Микола Трохимович – народний депутат України, фракція Політичної партії «Народний Фронт»;

Шкрум Альона Іванівна – народний депутат України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

За рішенням Комітету від 22 грудня 2014 року в його складі було створено 6 підкомітетів та обрано їх голів:

- підкомітет з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою (голова – М.Федорук);
- підкомітет з питань місцевого самоврядування (голова – Ю.Бублик);
- підкомітет з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування (голова – А.Шкрум);
- підкомітет з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії (голова – О.Бойко);
- підкомітет з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності (голова – А.Река);
- підкомітет з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород (голова – О.Дехтярчук).

За період 1-2 сесій у складі Комітету відбулися окремі зміни.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року №29-VIII народного депутата України Амельченка Василя Васильовича було звільнено з посади заступника Голови Комітету та обрано Першим заступником Голови Комітету з питань бюджету.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 15 липня 2015 року №608-VIII народного депутата України Зубача Любомира Львовича (фракція Політичної партії «Об'єднання «Самопоміч»») було обрано членом Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.

ЗАКОНОПРОЕКТНА РОБОТА КОМІТЕТУ

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування під час першої та другої сесій Верховної Ради України восьмого скликання будував свою роботу відповідно до Конституції України, законів України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламенту Верховної Ради України, Постанови Верховної Ради України від 04.12.2014 № 22-VIII «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» на основі законності, гласності, наукової обґрунтованості, вільного обговорення і вирішення питань, колегіальності, плановості, рівноправності, доцільності, функціональності.

КОМІТЕТИ БУДУТЬ СВОЮ РОБОТУ НА ПРИНЦИПАХ:

- верховенства права;
- законності;
- гласності;
- їх рівноправності;
- доцільності;
- функціональності;
- плановості;
- наукової обґрунтованості;
- колегіальності;
- вільного обговорення і вирішення питань.

стаття 3

Закону України

“Про комітети Верховної Ради

Діяльність Комітету була організована відповідно до Плану роботи Комітету на період 1-2 сесій парламенту та окремих доручень Голови Комітету. Вона підпорядковувалась вирішенню серйозних завдань з підготовки на розгляд Верховної Ради України проектів законодавчих актів з питань адміністративно-територіального устрою, реформування системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, опрацювання законопроектів з питань державної символіки, державних нагород, державної служби,

служби в органах місцевого

самоврядування, регіональної

політики, адміністративних послуг.

Однією з найважливіших організаційних форм роботи Комітету є засідання. Засідання Комітету за період першої та другої сесій Верховної Ради України восьмого скликання проводились відповідно до постанов Верховної Ради України від 09.12.2014 № 24 - VIII «Про календарний план проведення першої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» та від 15.01.2015 № 110-VIII «Про календарний план проведення другої сесії Верховної Ради України восьмого скликання».

Засідання Комітету дають можливість його членам на базі широкої колегіальності вільно обговорювати і вирішувати всі важливі питання, що належать до його предмету відання. Робота Комітету – це також і колективна відповідальність, що вимагає ділового партнерства, взаємодії та співпраці між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськістю та обраними до парламенту народними депутатами - членами Комітету. Принцип колегіальності на засіданнях Комітету забезпечувався шляхом прийняття рішень Комітету більшістю голосів на засадах колективного, вільного та ділового обговорення. Колегіальність створює найширші можливості для використання професійних знань, досвіду, організаторських здібностей усіх членів Комітету. Поряд із правовим забезпеченням, колегіальність досягається низкою організаційних заходів, спрямованих на створення ділової, творчої атмосфери, що дозволяє всебічно обговорити питання, прийняти щодо них оптимальні рішення.

Планове проведення засідань Комітету – одна із основних умов послідовного здійснення принципу колегіальності та розвитку активності депутатів. Так, за звітний період було проведено 20 засідань Комітету, на яких розглянуто 173 питання різної спрямованості в розрізі виконання Комітетом законопроектної, організаційної та контрольної функцій. Засідання Комітету проводились під час тижня пленарних засідань парламенту по середах, а також у позаплановому порядку в інший визначений день. За період з грудня 2014 року

по липень 2015 року відбулось 18 планових засідань Комітету – 10.12.2014, 22.12.2014, 24.12.2014, 26.12.2014, 12.01.2015, 14.01.2015, 15.01.2015, 4.02.2015, 11.02.2015, 4.03.2015, 8.04.2015, 22.04.2014, 24.04.2015, 13.05.2015, 3.06.2015, 17.06.2015, 1.07.2015, та 2 позапланових засідання Комітету – 17.03.2015, 19.03.2015.

Під час розгляду питань порядку денного засідань Комітету були дотримані норми Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України в частині відкриття та закриття головною засідання, винесення на обговорення проектів рішення підкомітетів, оголошення результатів голосування та прийняття рішення, інформування про матеріали, що надійшли на адресу Комітету, здійснення голосування народними депутатами-членами Комітету особисто в залі засідань.

Реалізація принципів відкритості та гласності у роботі Комітету та його підкомітетів відбувалась, перш за все, шляхом вільного доступу на засідання представників державних органів влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, представників засобів масової інформації, розміщення інформації щодо поточної діяльності Комітету і прийнятих рішень на офіційному веб-сайті Комітету та Верховної Ради України в мережі Інтернет і на інформаційному стенді Комітету.

Про організованість та порядок проведення засідань Комітету свідчать такі показники, як особиста присутність більшості членів Комітету на засіданнях та дотримання порядку обговорення питань на засіданні Комітету. Колегіальність передбачає не лише право, а й обов'язок членів Комітету активно брати участь у роботі Комітету. Але в силу різних причин, частіше об'єктивного характеру, деякі члени Комітету не можуть бути присутніми на засіданнях Комітету і тому Закон України «Про комітети Верховної Ради України» визначає необхідний мінімум, або кворум, без якого діяльність колегіального органу, або його рішення визнаються недійсними. «Засідання комітету є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини від затвердженого Верховною Радою України складу його членів» (частина перша статті 44 цього Закону). Встановлений законом кворум – важлива, але не єдина правова гарантія колегіальності. Чинне законодавство наділяє депутатів – членів колегіальних органів – низкою прав, що забезпечують їх активну участь у роботі цих органів. До них належить право вносити питання до порядку денного, брати участь в обговоренні, голосувати та інші.

Так, середній показник присутності членів Комітету за звітний період на його засіданнях станом на 1 липня 2015 року сягає 12 осіб на одному засіданні Комітету, або 75 % від його загального складу з 16 народних депутатів України. З іншої сторони, на одному засіданні Комітету, як правило, були відсутні 4 народних депутати України, або 25 % від загального складу Комітету.

Лише 21 питання запланованих або схвалених порядків денних засідань Комітету було перенесено на інші засідання або знято з розгляду. Підставами для цього були пропозиції щодо необхідності їх розгляду за участі суб'єктів права законодавчої ініціативи, звернення народних депутатів України щодо перенесення проектів, їх відкликання, особливості розгляду, які не дозволяли повністю обговорити всі питання, пропозиції Комітету авторам щодо

ЗАКОНОПРОЕКТНА ФУНКЦІЯ КОМІТЕТІВ*статті 12, 15, 16**Закону України**“Про комітети Верховної Ради України”*

доопрацювання законопроектів з внесенням доопрацьованих варіантів на наступні засідання Комітету тощо.

Повноваження Комітету реалізовувалися шляхом прийняття на його засіданнях відповідних актів,

яких за звітний період ухвалено 126. Так, було ухвалено 65 висновки Комітету щодо законопроектів, стосовно яких Комітет визначено головним, 24 висновки Комітету щодо законопроектів, стосовно яких Комітет не є головним, у частині виконання контрольних повноважень ухвалено 10 рішень, заслухано та прийнято 18 рішень з організаційних питань, 4 – щодо кадрових призначень та 5 – щодо питань інших категорій.

У період з грудня 2014 року по липень 2015 року за ініціативи підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою Комітетом розглянуто 35 питань, підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії – 16, з питань місцевого самоврядування – 25, з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород – 16, з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності – 21, з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування – 21, керівництва Комітету та безпосередньо в ході засідань Комітету народних депутатів України – 38 питань.

Підкомітет з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії особливу увагу приділяв розгляду клопотань щодо призначення позачергових місцевих виборів.

Так, за час роботи першої та другої сесій восьмого скликання підкомітетом було підготовлено, а Комітетом розглянуто на засіданнях та подано на розгляд Верховної Ради України 262 проекти постанов про призначення позачергових виборів, зокрема, 22-х міських, 21-го селищного та 218-ти сільських голів, а також депутатів Підмихайлівської сільської ради Калуського району Івано-Франківської області.

Вищевказані клопотання надходили і надходять на адресу Комітету від органів місцевого самоврядування практично безперервно: в залежності від розвитку конкретних обставин, що складаються на місцях. Таким чином, органи місцевого самоврядування, діючи на підставі, в межах повноважень і в спосіб, які передбачені Конституцією і законами України (частина друга статті 19 Конституції України), виконують вимоги Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Разом із тим, Комітет, враховуючи визначений Конституцією термін проведення чергових місцевих виборів, який випадає на 25 жовтня цього року, та вимоги частини третьої статті 83 Закону України про місцеві вибори, які унеможливають призначення та проведення позачергових місцевих виборів за шість місяців до згаданої дати, продовжує брати до відома інформацію місцевих рад щодо дострокового припинення повноважень окремих голів, не ініціюючи водночас перед Парламентом України розгляд питання про призначення позачергових місцевих виборів в окремих адміністративно-територіальних одиницях. Про дані обставини і відповідну позицію Комітету письмово

інформується кожний орган місцевого самоврядування, який надсилає клопотання про призначення позачергових виборів. Загалом від Комітету було надіслано понад 250 таких повідомлень.

Окрім того, за попередньої підготовки у профільному підкомітеті Комітетом також розглядалися окремі питання призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, порушені безпосередньо народними депутатами України як суб'єктами права законодавчої ініціативи шляхом внесення відповідних проектів постанов Верховної Ради України.

Зокрема, народними депутатами України О.Ляшком, О.Березюком, С.Соболевим було подано проект Постанови Верховної Ради України про призначення позачергових виборів депутатів Запорізької міської ради та Запорізького міського голови (реєстр. № 1391). Підставою для такої ініціативи, як впливає зі змісту Пояснювальної записки до проекту, стали факти порушень Конституції України та чинного законодавства України Запорізьким міським головою О.Сіном та посадовими особами органів місцевого самоврядування і виконавчої влади у м. Запоріжжі, а також дестабілізація соціально-політичної ситуації у місті. Аналогічного характеру проект Постанови Верховної Ради України про призначення позачергових виборів Полтавського міського голови (Полтавська міська рада Полтавської області) (реєстр. № 1907) вніс народний депутат України С.Каплін. Комітет розглянув обидва вищевказані проекти Постанов Верховної Ради України та ухвалив висновки щодо їх відхилення.

Підкомітетом з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії на розгляд Комітету був підготовлений проект Постанови про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році, яким, виходячи з окремих положень Конституції та законів України, запропоновано призначити ці вибори на неділю 25 жовтня 2015 року.

При цьому проектом доручається Центральній виборчій комісії в установленому законодавством України порядку вжити заходів щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення підготовки і проведення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів за рахунок коштів Державного бюджету України, а Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити заходів щодо забезпечення фінансування цих виборів за рахунок коштів Державного бюджету України.

За наслідками опрацювання документа 23 червня цього року на розгляд Парламенту народними депутатами України – членами Комітету був поданий відповідний проект Постанови з реєстр. № 2148а. Суб'єктами законодавчої ініціативи, виступили, зокрема, С.Власенко, О.Ледовських, О.Бойко, С.Кудлаєнко, В.Курило, О.Гончаренко, О.Березюк, Ю.Бублик, О.Дехтярчук, А.Река, М.Федорук, А.Шкрум, В.Гуляєв та Е.Матвійчук.

Зазначений проект Постанови став предметом розгляду на засіданні Комітету, що відбулося 15 липня 2015 року. За наслідками розгляду він був суттєво доповнений та підтриманий більшістю голосів народних депутатів України - членів Комітету. Під час розгляду питання щодо призначення чергових місцевих виборів у 2015 році на пленарному засіданні Верховної Ради України 17 липня 2015 року проект Постанови з реєстр. № 2148а було прийнято за основу

і в цілому з урахуванням змін, запропонованих народними депутатами України безпосередньо у ході засідання.

Також підкомітетом з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії було розглянуто проекти законів України, щодо яких головними визначалися інші комітети парламенту, однак предмет регулювання цих проектів був тісно пов'язаний з предметом відання Комітету.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо прав громадян під час проведення мирних зібрань» (реєстр. № 1779), поданий народними депутатами України О.Сугонякою, М.Лавриком, О.Медуницею, було розроблено з метою забезпечення належної реалізації громадянами України права брати участь в управлінні державними справами та права збиратися мирно шляхом внесення відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та законів України «Про громадські об'єднання» і «Про місцеве самоврядування в Україні».

Проаналізувавши положення даного законопроекту, народні депутати України – члени Комітету зазначили, що дана законодавча ініціатива заслуговує на увагу. Проте, певні застереження викликають внесення зміни до підпункту «б» пункту 1 статті 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у поданій редакції, а саме, віднесення до повноважень органів місцевого самоврядування обов'язку щодо «забезпечення реалізації права громадян збиратися мирно згідно Конституції України та Закону України «Про громадські об'єднання»; здійснення контролю за забезпеченням при проведенні мирних зібрань громадського порядку». При цьому вказувалося, що на даний момент органи місцевого самоврядування не мають необхідних фінансових, організаційних та правових засобів, тобто не наділені відповідними повноваженнями, які дозволять реалізувати дану норму. Члени Комітету зазначили, що слід першочергово прийняти спеціальний Закон України щодо реалізації конституційного права на мирні збори, який визначить правила, відповідно до яких повинні діяти органи місцевого самоврядування в контексті забезпечення реалізації права громадян на мирні зібрання.

За наслідками всебічного обговорення питання Комітет ухвалив висновок щодо доцільності повернення законопроекту з реєстр. № 1779 на доопрацювання суб'єктам права законодавчої ініціативи та поінформував про свій висновок Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності як головний комітет з підготовки та опрацювання даного законопроекту. При цьому народні депутати України взяли до уваги аналогічні доводи експертів Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Проектом Закону України «Про ініціативу громадян щодо прийняття нормативно-правових актів та інших рішень органами влади» (реєстр. № 1140), поданим народним депутатом І.Суисловою, пропонувалося визначити порядок участі громадян України в управлінні державними і громадськими справами шляхом ініціювання прийняття нормативно-правових актів та інших рішень органами влади.

Зазначений законопроект не отримав підтримки на засіданні Комітету. Народні депутати України погодились із зауваженнями Головного науково-

експертного управління Апарату Верховної Ради України, яке вказувало, що порушені у ньому питання не утворюють самостійного масиву суспільних відносин, достатніх для прийняття спеціального закону і можуть бути вирішені шляхом внесення змін до діючого законодавства. Крім того, запропонований законопроектом механізм ініціювання прийняття нормативно-правових актів не враховує особливостей організації і діяльності окремих державних органів та органів місцевого самоврядування. Численні зауваження викликав передбачений законопроектом порядок подання та розгляду поданих громадянами України ініціатив.

За наслідками обговорення Комітет ухвалив висновок щодо необхідності відхилення законопроекту з реєстр. № 1140 та надіслав інформацію про це Комітету з питань правової політики та правосуддя, визначено головним з підготовки і опрацювання даного законопроекту.

Підкомітет з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії, не зважаючи на належність виборчого законодавства до предмету відання Комітету з питань правової політики та правосуддя, надавав велике значення і постійно відслідковував процеси ініціювання і підготовки нового виборчого закону у сфері місцевих виборів. Так, Голова Комітету С.Власенко, Секретар Комітету О.Гончаренко та голова підкомітету О.Бойко були включені до складу експертної групи з питань підготовки законопроекту «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», яка була створена Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 18.02.2015 № 225 як робочий орган Консультативної ради з питань місцевого самоврядування. Голова підкомітету О.Бойко брала активну участь у засіданнях даної групи та постійно інформувала членів Комітету на його засіданнях про перебіг подій навколо підготовки нової редакції закону про місцеві вибори.

Підкомітет з питань місцевого самоврядування за звітний період запропонував для обговорення на засіданнях Комітету 15 законопроектів, головним з підготовки яких визначався Комітет та 7 законопроектів, головним з підготовки яких визначалися інші комітети парламенту.

Так, буквально з перших днів роботи Верховної Ради України VIII скликання, підкомітет забезпечив розгляд Комітетом трьох важливих суспільно-значимих законопроектів, що стосувалися ситуації, яка склалася в окремих районах Донецької та Луганської областей внаслідок військової агресії Російської Федерації:

- про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» від 16 вересня 2014 року № 1680-VII (реєстр. № 1011), поданого народними депутатами України О.Турчиновим, А.Парубієм, С.Пашинським;

- про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (реєстр. № 1011-1), поданого народним депутатом України Ю.Тимошенко;

- про внесення змін до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (реєстр. № 1130), поданого народним депутатом України В.Барвіненком.

Закон, який пропонувалося визнати таким, що втратив чинність, був прийнятий Парламентом 16 вересня 2014 року. Відповідний законопроект подав Президент України на виконання Мінського протоколу від 5 вересня 2014 року. Цей Закон визначив тимчасовий порядок організації місцевого самоврядування та діяльності органів місцевого самоврядування, який мав бути встановлений в окремих районах Донецької і Луганської областей, та передбачав проведення там 7 грудня 2014 року позачергових місцевих виборів.

Під час обговорення питання члени Комітету відзначили, що одразу після того, як на цій території 2 листопада 2014 року були проведені так звані «вибори», щодо необхідності визнання цього Закону не чинним висловилися і Президент України, і Рада національної безпеки та оборони України, і народні депутати України, які подавали відповідні законопроекти ще до Верховної Ради України сьомого скликання. 14 листопада 2014 року Президент України своїм Указом ввів у дію Рішення РНБОУ від 4 листопада 2014 року, яким була підтримана пропозиція Президента України щодо внесення ним у встановленому порядку на розгляд Верховної Ради України як невідкладного законопроекту про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей». Отже Закон фактично не почав діяти.

Окрім того, народні депутати України зауважили, що за своїм змістом і суттю дані законопроекти не суперечать один одному і не є альтернативними та за наслідками обговорення ухвалили висновки щодо необхідності прийняття кожного з них за основу та в цілому за наслідками розгляду в першому читанні.

Разом із тим, Комітет висловився за необхідність відхилення проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (реєстр. №1130), поданого народним депутатом України В.Барвіненком. Така позиція обґрунтовувалася підтримкою Комітетом законопроектів із реєстр. №№ 1011, 1011-1, що стосувалися аналогічного предмету регулювання, а також змістом зауважень і висновків до даного законопроекту зі сторони Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Зокрема, на думку фахівців Управління, з якою погодилися члени Комітету, Закон, до якого пропонуються зміни, не узгоджується з вимогами Основного Закону України, має здебільшого декларативний, а не нормативний характер, дублює приписи чинного законодавства, не передбачає механізму реалізації запропонованих у ньому новел і загалом не створює правових передумов для мирного врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях.

Гостра кризова ситуація в Донецькій та Луганській областях спричинила появу і наступний розгляд у Комітеті ще деяких законодавчих ініціатив як реакцію на події, що відбувалися.

Так, народним депутатом України А.Артеменком було внесено проект Закону України про особливий порядок здійснення окремих повноважень органів місцевого самоврядування на період проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях (реєстр. № 1529), метою якого, за

визначенням автора, було створення умов для забезпечення життєдіяльності відповідних територіальних громад, вирішення питань місцевого значення шляхом визначення особливого порядку здійснення окремих повноважень органів місцевого самоврядування на період проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях у разі нездійснення повноважень, передбачених законодавством України, органами місцевого самоврядування – районними та обласними радами.

Зазначена ініціатива не знайшла підтримки експертів Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», які висловили низку зауважень та пропозицій до законопроекту та запропонували за результатами розгляду у першому читанні повернути його на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Зокрема, вказувалося на недостатню визначеність терміну «нездійснення повноважень» стосовно діяльності районних і обласних рад, що може мати наслідком конкуренцію повноважень місцевих рад і місцевих органів виконавчої влади. Крім того, пропонувалося закріпити норми, які б передбачали порядок звернення до Верховної Ради України щодо дострокового припинення повноважень обласних, районних рад під час проведення антитерористичної операції та визначали граничні строки прийняття Верховною Радою України відповідного рішення.

Комітет дослухався до аргументів як автора, так і експертів і вирішив одразу не визначатися в рамках Регламенту стосовно даного законопроекту, а спробувати доопрацювати його з врахуванням всіх зауважень і пропозицій силами підкомітету з питань місцевого самоврядування за участі фахівців Луганської обласної державної адміністрації та Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України». Таку роботу було проведено і народний депутат України А.Артеменко вніс на заміну доопрацьований варіант законопроекту з реєстр. № 1529, який також було розглянуто на засіданні Комітету.

В ході обговорення було відзначено суттєві зміни раніше поданого тексту з врахуванням низки попередніх зауважень. Однак Комітет не підтримав законопроект з реєстр. № 1529 (доопрацьований), рекомендувавши Верховній Раді України відповідно до частини другої статті 95 Регламенту Верховної Ради України зняти його з розгляду як такий, що втратив актуальність у зв'язку з прийняттям 3 лютого 2015 року за основу і в цілому проекту Закону України про військово-цивільні адміністрації (реєстр. № 1855), який врегульовував аналогічне коло питань.

Окрім того, Комітетом було розглянуто і підтримано необхідність прийняття за основу і в цілому Закону про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (реєстр. № 2378), поданого Президентом України П.Порошенком. Даним законопроектом пропонувалося конкретизувати строки набрання чинності окремими положеннями цього Закону, чітко визначити суб'єктів, які набувають визначених ним повноважень за наслідками проведених відповідно до Конституції та законів України прозорих та демократичних виборів.

Конструктивну і відповідальну позицію зайняв підкомітет з питань місцевого самоврядування і Комітет загалом при розгляді чотирьох законопроектів столичної тематики:

- про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення права територіальної громади міста Києва здійснювати місцеве самоврядування через районні в місті ради і їх виконавчі органи) (реєстр. № 1229), поданого народним депутатом України О.Третяковим;

- про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» щодо відновлення районних рад (реєстр. № 1229-1), поданого народними депутатами України Ю.Левченком, А.Ілленком;

- про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення права чинності положень про районні ради) (реєстр. № 1229-2), поданого народними депутатами України І.Луценком, В.Івченком;

- про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних у місті Києві рад та розподілу повноважень між ними і Київською міською радою) (реєстр. № 1229-3), поданого народними депутатами України Л.Ємцем, В.Сташуком, Г.Кривошеєю.

Вищевказаними законопроектами пропонувалося закріпити на законодавчому рівні обов'язкове існування таких елементів системи місцевого самоврядування в місті Києві, як районні ради та їх виконавчі органи. Водночас проекти містили й деякі інші положення, що не були альтернативними, оскільки пропонували законодавче регулювання різних по суті питань. Зокрема, законопроектом з реєстр. № 1229-1 пропонувалося встановити, що Київський міський голова за посадою є головою Київської міської державної адміністрації, а голова районної в місті Києві ради за посадою є головою районної в місті Києві державної адміністрації; законопроектом з реєстр. № 1229-2 передбачалося включення до Закону положень щодо створення громадських рад та відповідних повноважень голів районних рад у цій сфері; законопроектом з реєстр. № 1229-3 пропонувалося доповнити Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» двома новими статтями та визначити обсяг компетенції (не вичерпний) Київської міської ради та районних у місті Києві рад тощо.

За наслідками обговорення законодавчих ініціатив Голова Комітету С.Власенко запропонував створити Робочу групу для підготовки на базі законопроектів з реєстр. №№ 1229 - 1229-3 одного узгодженого проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» під керівництвом голови підкомітету з питань місцевого самоврядування Ю.Бублика і запросити до участі у Робочій групі народних депутатів України - авторів зазначених законопроектів, представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування міста Києва, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, представників громадськості, експертів та інших зацікавлених осіб.

Вищезгадана Робоча група була сформована, провела низку засідань за активної участі авторів законопроектів та представників Київської міської ради, визначилася з базовими підходами до перших кроків із законодавчого регулювання питання відновлення місцевого самоврядування на рівні районів столиці України. Однак, на жаль, консенсусу між всіма авторами законопроектів

з реєстр. №№ 1229 - 1229-3 досягти не вдалося і, відповідно, єдиного узгодженого законопроекту столичної тематики так і не було внесено.

Із початком роботи другої сесії Верховної Ради України VIII скликання законопроекти з реєстр. №№ 1229 - 1229-3 не були включені до її порядку денного. Натомість, до Верховної Ради України було подано два альтернативних законопроекти, якими знову ж таки пропонувалося врегулювати питання відновлення районних в місті Києві рад.

Так, народним депутатом України О.Третяковим було подано проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» (щодо поновлення права територіальної громади міста Києва здійснювати місцеве самоврядування через районні в місті ради і їх виконавчі органи) (реєстр. № 2529). Даний законопроект усував із чинного Закону положення, які дозволяли в той чи інший спосіб (рішення місцевого референдуму або Київської міської ради) не утворювати районні в місті Києві ради і робив їх обов'язковими елементами системи столичного самоврядування.

У свою чергу народні депутати України Ю.Левченко, В.Сташук, Л.Ємець, І.Луценко, А.Ілленко, В.Константіновський, М.Томенко, І.Крулько, В.Голуб, Є.Рибчинський, В.Пташник, А.Помазанов, А.Лозовой, Г.Кривошея подали на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» щодо відновлення районних рад (реєстр. № 2529-1), яким також на законодавчому рівні відновлювалися районні в місті Києві ради. Однак у цьому законопроекті пропонувалося визначити певний фіксований обсяг повноважень цих рад. Також народні депутати України вважали за доцільне зменшити кількість депутатів районних в місті Києві рад в порівнянні з показниками, передбаченими законом про місцеві вибори.

Комітет розглянув зазначені законопроекти і знову надав можливість їх ініціаторам внести єдиний документ. Однак і цього разу згоди досягнуто не було. За таких умов Комітетом було підтримано необхідність прийняття Верховною Радою України за основу і в цілому законопроекту з реєстр. № 2529 народного депутата України О.Третякова. Така позиція була обумовлена бажанням отримати максимальну кількість голосів у залі пленарних засідань.

Окрім вищезазначених, Комітет розглянув ще один законопроект столичної проблематики: проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» (щодо адміністративно-територіального устрою міста Києва) (реєстр. № 1120), поданий народним депутатом України І.Крульком, в якому пропонувалося уточнити механізм встановлення меж міста Києва та його районів.

Під час розгляду законопроекту народні депутати України взяли до уваги висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, а також Інституту законодавства Верховної Ради України та Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України. Погоджуючись із пропозицією щодо необхідності удосконалення правових механізмів встановлення меж міста Києва та його районів, експерти інститутів вказували, що аналіз пропонованих проектом змін свідчить про ознаки звуження повноважень органів місцевого самоврядування, а саме – Київської міської ради, за рахунок розширення

повноважень Кабінету Міністрів України. На думку фахівців інститутів, є неприйнятною норма про встановлення меж міста Києва шляхом прийняття закону. Також необґрунтованим є встановлення обов'язкового урахування позиції Київської обласної ради під час внесення Кабінетом Міністрів України законопроекту про встановлення меж міста Києва. Крім того у висновках вказувалося, що законопроект не враховує вимог статті 5 Європейської хартії місцевого самоврядування, відповідно до якої зміни територіальних кордонів органів місцевого самоврядування не можуть здійснюватися без попереднього з'ясування думки відповідних місцевих громад.

Зважаючи на вказане, Комітет вирішив рекомендувати парламенту за наслідками розгляду в першому читанні повернути законопроект з реєстр. № 1120 на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи.

Зусиллями підкомітету з наступним розглядом на засіданні Комітету було завершено підготовчий етап опрацювання до розгляду Верховною Радою України проекту Закону України про внесення змін до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо обліку та технічної інвентаризації (реєстр. № 0914, друге читання). Даний законопроект було подано народними депутатами України VII скликання М.Федорук та іншими і прийнятого за основу 04.06.2014 за наслідками розгляду в першому читанні Верховною Радою України VII скликання та внесено до Верховної Ради України VIII скликання для його подальшого розгляду відповідно до статті 106 Регламенту Верховної Ради України за процедурою підготовки до другого читання. Цей законопроект став, фактично, одним із завершальних етапів тривалої дискусії навколо необхідності закріплення за органами місцевого самоврядування повноважень у сфері обліку та технічної інвентаризації нерухомості. За наслідками розгляду пропозицій і зауважень до законопроекту з реєстр. № 0914, Комітет рекомендував Верховній Раді України прийняти його в другому читанні та в цілому. Таким чином Комітет підтримав ініціативу авторів законопроекту і позицію органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, що одностайно висловилися за переведення існуючих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері обліку нерухомості з категорії делегованих до категорії власних (самоврядних) та їх доповнення повноваженнями з технічної інвентаризації нерухомості як нерозривно пов'язаної з обліком ланки єдиного технологічного процесу.

Протягом звітнього періоду народними депутатами України робилися спроби вдосконалення базового для вітчизняної системи місцевого самоврядування Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» шляхом внесення відповідних законопроектів, що також опрацьовувалися підкомітетом з питань місцевого самоврядування.

Проектом Закону України про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень (реєстр. № 1473), поданим народними депутатами України Ю. Дерев'янком, І.Суисловою, В.Івченком пропонувалося внести зміни до статей 26, 42, 67 та 76 зазначеного Закону, які стосуються окремих питань виконання та відповідальності за виконання делегованих повноважень органами місцевого самоврядування, управління комунальним майном, розширенням повноважень

сільського, селищного, міського голови, участі сільської, селищної, міської ради у створенні, перепрофілюванні або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення (їх відокремлених підрозділів), розташованих на відповідній території.

Під час розгляду законопроекту окрім традиційних висновків Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», народні депутати України взяли до уваги висновки Інституту законодавства Верховної Ради України та Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України, експерти яких погодилися із необхідністю вдосконалення Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та зазначили, що розширення виключної компетенції сільських, селищних, міських рад посилить правові, організаційні та матеріально-фінансові гарантії місцевого самоврядування, сприятиме удосконаленню механізму реалізації принципу поєднання місцевих і державних інтересів. Разом із тим, були заслухані зауваження, зокрема, щодо доповнення частини четвертої статті 42 Закону, яка на думку фахівців наділяє сільського, селищного, міського голову повноваженнями, які можуть призвести до корупційних наслідків. Крім того, науковці констатували, що пропозиції до статті 76 Закону обмежують повноваження органів виконавчої влади у сфері взаємодії з органами місцевого самоврядування. За наслідками розгляду законопроекту з реєстр. №1473 Комітет вирішив рекомендувати парламенту повернути його суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» щодо спрощення процедури відкликання депутатів місцевих рад (реєстр. № 2123), поданий народними депутатами України М.Гаврилюком, О.Дубініним, С.Мартиняком, М.Курячим, В.Романюком, Г.Кривошеєю, С.Лабазюком, був розроблений з метою посилення відповідальності депутатів місцевих рад перед виборцями шляхом уточнення кола суб'єктів, які можуть ініціювати відкликання, уточнення переліку підстав для відкликання та запровадження інших змін, пов'язаних з організацією процедури відкликання депутатів місцевих рад.

Члени Комітету зауважили, що на сьогодні основні засади, організація і порядок проведення місцевих виборів визначаються Законом України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» від 10 липня 2010 року № 2487-VI із внесеними до нього змінами. З огляду на зазначене було констатовано, що зреалізувати запропоновані у законопроекті зміни буде не можливо, тому що організацію процедури відкликання депутатів місцевих рад, а саме ініціювання, підготовку і проведення голосування, внесення пропозицій про відкликання депутатів пропонується проводити згідно з виборчим законом 1998 року, який давно втратив чинність.

Численні зауваження до законопроекту, в тому числі концептуального характеру, було висловлено Комітетом з питань бюджету, Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», що

стало однією з важливих підстав ухвалення висновку Комітету щодо необхідності повернення законопроекту з реєстр. № 2123 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Підкомітет з питань місцевого самоврядування забезпечив також розгляд Комітетом кількох законопроектів, головними з підготовки яких визначалися інші комітети парламенту.

Зокрема, загальну схвальну оцінку з пропозицією до Комітету з питань транспорту рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу отримав проект Закону України про внесення змін до статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» щодо участі представників органів місцевого самоврядування у конкурсному комітеті, який визначає перевізника на автобусний маршрут (реєстр. № 1275 від 08.12.2014), поданий народним депутатом України В.Ничипоренком. Народні депутати України – члени Комітету погодилися з тим, що зауваження, висловлені до законопроекту на засіданні Комітету та в експертних висновках Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» можна врахувати при підготовці його до другого читання.

Аналогічного характеру висновки щодо доцільності прийняття за основу з наступним врахуванням висловлених зауважень при підготовці до другого читання були ухвалені Комітетом щодо наступних проектів Законів України:

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо нотаріальних послуг в органі місцевого самоврядування села, селища незалежно від наявності нотаріуса) (реєстр. № 1041), поданого народним депутатом України С.Мищенко (головний – Комітет з питань правової політики та правосуддя);

- про документи України, що посвідчують особу та дають право виїзду за кордон (реєстр. № 1632), поданого народними депутатами України В.Пацканом та іншими (головний – Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин);

- про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту дітей та підтримки сімей з дітьми (реєстр. № 2254), поданого народними депутатами України І.Геращенко, Г.Гопко, Л.Гриневич, М.Іоновою, О.Кондратюк, І.Луценко (головний – Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму);

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з побутовими відходами (реєстр. № 1742), поданого народними депутатами України І.Куліченком, А.Романовою (головний – Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства).

Разом із тим, щодо 2-х законопроектів Комітет ухвалив висновки про доцільність їх відхилення за наслідками розгляду в першому читанні, а саме:

- про внесення змін до деяких законів України у сфері поводження з побутовими відходами» (реєстр. № 1742-1), поданого народними депутатами України О.Кодолю, С.Скуратовським, А.Шиньковичем, І.Крульком, В.Сташуком, Д.Андрієвським, В.Сидорчуком (головний – Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства);

- про проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо прав Героїв України та ветеранів війни (реєстр. №

2428), поданого народним депутатом України Д.Ярошем (головний – Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин).

Підкомітетом з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою у період роботи першої-другої сесій Верховної Ради України VIII скликання було запропоновано для розгляду Комітетом 4 законопроекти та 7 проектів Постанови Верховної Ради України, щодо яких Комітет визначено головним, 5 законопроектів щодо яких головними визначалися інші комітети та забезпечено розгляд за поданнями обласних рад 3 питання щодо зміни і встановлення меж адміністративно-територіальних одиниць, 9 питань щодо перейменування населених пунктів, 4 питання щодо надання окремим містам районного значення статусу міст обласного значення.

З початку роботи Верховної Ради України VIII скликання було продовжено роботу над проектом Закону України про добровільне об'єднання територіальних громад (реєстр. № 0915), поданого Кабінетом Міністрів України та прийнятого 3 липня 2014 року за основу за наслідками розгляду в першому читанні Верховною Радою України попереднього скликання. Відповідна діяльність проводилася Робочою групою Комітету з опрацювання та підготовки до другого читання даного законопроекту під керівництвом голови підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою, народного депутата України М.Федорука за участі народних депутатів України, фахівців Апарату Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства фінансів України, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, громадських організацій, науковців, експертів.

У ході підготовки законопроекту до другого читання Комітетом в основному було збережено концепцію та ключові положення ухваленої в першому читанні редакції, водночас значна кількість статей законопроекту зазнала суттєвого доопрацювання. За підсумками розгляду Комітет рекомендував Верховній Раді України проект Закону України про добровільне об'єднання територіальних громад (реєстр. № 0915), за результатами розгляду в другому читанні прийняти в другому читанні та в цілому. Верховна Рада України 5 лютого 2015 року голосами 265 народних депутатів України прийняла відповідний закон і після підписання Президентом України та опублікування він набрав чинності. На сьогодні Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» став ключовим документом, який забезпечує нормативну основу реформування системи місцевого самоврядування на базову рівні.

Проектом Закону України про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо збільшення державних гарантій в соціально-економічному розвитку (реєстр. № 1345), поданим народними депутатами України Д.Шлемком, В.Івченком, І.Крульком, пропонувалось збільшення державних гарантій в соціально-економічному розвитку населених пунктів, яким надано статус гірських, а також забезпечення державної підтримки проектів, які здійснюються в гірських населених пунктах, в соціальній сфері та сфері розвитку інфраструктури.

Під час розгляду законопроекту на засіданні Комітету, народні депутати України були поінформовані, що Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України та Інститут законодавства Верховної Ради України представили висновки про те, що він потребує доопрацювання. Також Міністерство інфраструктури України та Міністерство фінансів України повідомили, що не підтримують законопроект та пропонують направити його на доопрацювання. Зокрема, Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначило, що законопроект не відповідає бюджетному і податковому законодавству та вказало, що з огляду на першочергову необхідність забезпечити в умовах фінансової кризи своєчасним фінансуванням уже прийняті рішення щодо соціального захисту населення та підтримки соціально-економічного розвитку, а також враховуючи заходи, які здійснюються Урядом щодо жорсткої економії бюджетних коштів, приймати рішення, які призводять до додаткових бюджетних витрат, недоцільно.

Взявши до уваги експертні висновки, всебічно обговоривши питання Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо збільшення державних гарантій в соціально-економічному розвитку (реєстр. № 1345) за наслідками розгляду в першому читанні повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо порядку утворення та ліквідації місцевих державних адміністрацій (реєстр. № 2642), поданого Кабінетом Міністрів України, пропонувалося врегулювати питання формування місцевої державної адміністрації, порядок її створення або ліквідації, а також визначити орган, який повинен приймати такі рішення.

У ході розгляду члени Комітету звернули увагу, що наділяючи Кабінет Міністрів України повноваженнями з утворення/ліквідації місцевих державних адміністрацій шляхом внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації», суб'єкт права законодавчої ініціативи не запропонував відповідних змін до Закону України «Про Кабінет Міністрів України», що є базовим законом для визначення організації, повноважень та порядку діяльності уряду. Також зі змісту пропозицій випливає, що реалізація конституційних повноважень Президента України з призначення голів місцевих державних адміністрацій ставиться у пряму залежність від рішень Кабінету Міністрів України про утворення відповідних місцевих державних адміністрацій. Окрім того вказувалося, що пропозиції з удосконалення окремих аспектів правового статусу місцевих державних адміністрацій надані у період, коли розпочався конституційний процес із кардинальним реформуванням публічної влади на місцевому рівні, посиленням її самоврядної ланки та трансформацією місцевих органів виконавчої влади. Тому доцільним було б, щоб проблеми, які спричинили появу законодавчої ініціативи, стали предметом уваги Конституційної комісії з можливістю їх врегулювання на рівні акту найвищої юридичної сили.

За результатами всебічного обговорення Комітет дійшов висновку щодо необхідності повернення законопроекту з реєстр. № 2642 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Проектом Закону України про державно-правовий експеримент з проведення реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади на території Калуського району та міста Калуша Івано-Франківської області (реєстр. № 1661), поданим народним депутатом України І.Насаликом, пропонувалося створити об'єднану територіальну громаду на базі міста Калуш та селищ, сіл Калуського району, відпрацювати на її прикладі формування, організацію, діяльність і взаємодію органів місцевого самоврядування та їх структур з можливістю наступного розповсюдження отриманого досвіду на територію України.

На переконання автора законодавчої ініціативи, раніше проведені експерименти не мали успіху, оскільки жоден із них не був реалізований, як державно-правовий експеримент, тобто не апробований на практиці, з тим щоб довести свою спроможність, виявити концептуальні недоліки, напрацювати механізми їх усунення. Подібну апробацію можна провести на базі громад міста Калуша та Калуського району, оскільки тут фактично повністю відображається увесь спектр викликів і проблем, характерних для сфери місцевого самоврядування по всій Україні.

Комітет мав можливість двічі розглянути даний законопроект на своїх засіданнях. При цьому, після попереднього обговорення І.Насалик врахував низку висловлених зауважень, в тому числі наукової експертизи і вніс доопрацьований варіант. Однак не зміг заручитися підтримкою більшості членів Комітету. Під час обговорення члени Комітету порушили низку питань навколо пов'язаності норм даного законопроекту з положеннями чинного Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в контексті заходів із його реалізації, що вже кілька місяців здійснюються як на центральному, так і регіональному рівнях. Не заперечуючи мети законопроекту, більшість народних депутатів України зауважили, що її вповні можна реалізувати через застосування механізмів об'єднання територіальних громад, передбачених Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» і потреби у новому законі з питання об'єднання територіальних громад міста Калуша та Калуського району на сьогоднішній момент немає. Тому за нинішніх обставин законопроект із реєстр. № 1661, який раніше безумовно мав би перспективу на проходження і прийняття, фактично втратив актуальність.

Також одним із головних аргументів, які стали підставою для прийняття остаточного рішення щодо законопроекту, стали висновки членів Комітету за результатами аналізу змісту його статті 13, де перелічено абсолютно всі населені пункти Калуського району, жителі яких разом із жителями міста Калуша мають скласти нову територіальну громаду. Це, фактично, означає, що об'єднання здійсниться силою норми закону, а не волевиявленням громадян і рішеннями відповідних органів місцевого самоврядування на добровільній основі. Окрім того, в ході дискусії автор визнав, що попри підтримку значної більшості, повного погодження запропонованого ним варіанту об'єднання в усіх, без винятку, населених пунктах Калуського району на сьогодні не досягнуто.

За наслідками всебічного обговорення питання, Комітет ухвалив висновок щодо необхідності відхилення законопроекту з реєстр. № 1661 за результатами розгляду в першому читанні.

Комітетом також було розглянуто проект Постанови Верховної Ради України «Про визначення окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей, в яких запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування» (реєстр. № 2374), поданий Президентом України П.Порошенком. Даним проектом пропонувалося визначити, що до окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей, в яких відповідно до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» тимчасово запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування, належать райони або їх частини, міста, селища і села, що знаходяться на територіях, які розташовані між державним кордоном України з Російською Федерацією, урізом води Азовського моря та лінією, яка визначена додатком до цієї Постанови, що відповідає Мінському меморандуму від 19 вересня 2014 року.

Комітет рекомендував Верховній Раді України відповідно до частин першої та другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України з реєстр. № 2374 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому. Після розгляду у залі пленарних засідань 17 березня 2015 року зазначений проект було підтримано Верховною Радою України.

Серед законопроектів, підготовлених підкомітетом з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою до розгляду на засіданні Комітету і щодо яких головними визначалися інші комітети, були наступні.

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реєстрації прав оренди земельних ділянок органами місцевого самоврядування сільських населених пунктів (реєстр. № 1136), поданим народним депутатом України С.Міщенком, пропонувалось надати посадовим особам органів місцевого самоврядування сільських населених пунктів повноваження із здійснення функції державного реєстратора щодо реєстрації права оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

При розгляді даного законопроекту члени Комітету особливу увагу звернули на застереження експертів Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», які вказали, що зі змісту законопроекту незрозуміло до якої групи повноважень (самоврядних чи делегованих) виконавчих органів сільських рад пропонується віднести здійснення функцій державного реєстратора згідно із Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Останнє має суттєве значення з огляду на визначення джерел фінансування цієї функції. Низка серйозних зауважень до законопроекту з реєстр. № 1136 містилася також у висновках експертів Апарату Верховної Ради України, що спричинило остаточну позицію Комітету щодо необхідності його доопрацювання автором.

У проекті Закону України про внесення змін до Земельного кодексу України щодо порядку розпорядження землями державної власності (реєстр. № 1139), поданому народним депутатом України Ю.Дерев'янком, пропонувалось вилучити положення статті 122 Земельного кодексу України відповідно до якого

центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин та його територіальні органи наділялись повноваженнями щодо передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, крім випадків, визначених частиною восьмою цієї статті, у власність або у користування для всіх потреб. Водночас такими повноваженнями пропонувалося наділити сільські, селищні, міські ради.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень до законопроекту, в тому числі техніко-юридичного характеру. Зокрема, на думку експертів Головного управління, відсутні підстави для внесення змін до пункту «а» частини першої ст. 15-1 Земельного кодексу України, за якими центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, позбавляється повноважень щодо «внесення ним в установленому порядку пропозицій щодо розпорядження землями державної та комунальної власності» (підпункт 1 пункту 1 розділу I проекту). Як вважають експерти, даного роду повноваження узгоджується зі статусом зазначеного органу і мають бути за ним збережені незалежно від позбавлення його повноважень з розпорядження землями державної власності, як це пропонується у проекті (підпункт 2 пункту 1 розділу I проекту).

Комітет, підтримуючи ідею децентралізації владних повноважень, в тому числі у сфері земельних ресурсів, все ж таки наполіг на необхідності її адекватного і чіткого відображення у змісті правових норм. За таких обставин більшість голосів отримала пропозиція, що законопроект з реєстр. № 1139 потребує доопрацювання.

Аналогічну позицію щодо необхідності доопрацювання Комітет зайняв і щодо проектів законів України про внесення змін до статті 122 Земельного кодексу України щодо питань надання права сільським, селищним, міським радам передавати земельні ділянки державної власності у власність або користування (реєстр. № 1277), поданого народним депутатом України В.Ничипоренком та про внесення змін до Земельного кодексу України щодо передачі земельних ділянок у власність або у користування (реєстр. № 1277-1), поданого народним депутатом України А.Яценком.

Водночас Комітет підтримав прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин (реєстр. № 1252), поданого народними депутатами України І.Кириленком, В.Івченком, О.Бакуменком, Д.Шлемком, Ю.Дерев'янком, В.Арешонковим, О.Кодолюю, І.Мірошніченком з метою розширення повноважень органів місцевого самоврядування з розпорядження земельними ділянками, у тому числі за межами населених пунктів на засадах децентралізації, субсидіарності, повсюдності та посилення спроможності місцевого самоврядування. Зазначений законопроект також отримав повну підтримку Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Підкомітет забезпечив також розгляд на засіданнях Комітету питань адміністративно-територіального устрою, що віднесені до його відання та впливають із конституційних повноважень Верховної Ради України, передбачених пунктом 29 частини першої статті 85 Конституції України:

утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів.

Комітетом розглянуто 3 подання обласних рад щодо встановлення та зміни меж міст і районів:

- про зміну і встановлення меж міста Дунаївці Дунаєвецького району Хмельницької області (реєстр. № 2306), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про зміну і встановлення меж міста Вінниця і Вінницького району Вінницької області (реєстр. № 2803), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про зміну і встановлення меж міста Суми і Сумського району Сумської області (реєстр. № 2238а), очікується розгляд Верховною Радою України.

Окрім того, зважаючи на ситуацію, що склалася в Донецькій та Луганській областях, з низкою законодавчих ініціатив щодо зміни і встановлення меж окремих адміністративно-територіальних одиниць у цих областях виступили народні депутати України, подавши проекти постанов Верховної Ради України з реєстр. №№ 1282, 1283, 1601, 2321, 2792, які були розглянуті в Комітеті.

Зазначеними проектами постанов пропонувалося змінити межі окремих районів Донецької та Луганської областей з метою упорядкування адміністративних зв'язків між окремими населеними пунктами, які були розірвані внаслідок проведення антитерористичної операції, створення умов для ефективного здійснення повноважень органами місцевого самоврядування адміністративно-територіальних одиниць, що знаходяться поза межами зони проведення антитерористичної операції, та забезпечення життєдіяльності у таких населених пунктах.

Проектами постанов із реєстр. №№ 1282, 1283, поданими народними депутатами України І.Герашенко, М.Іоновою, О.Ледовських, Л.Гриневич, пропонувалось збільшити територію Артемівського району на 17297 гектара земель, територію Волноваського району на 70124 гектара земель, територію Волноваського району на 70124 гектара земель та територію Тельманівського району на 52718,3 гектара земель.

Проектом Постанови з реєстр. № 1601, поданим народним депутатом України А.Артеменком, пропонувалось збільшити територію Попаснянського району на 51,0 гектара земель.

Проектом Постанови з реєстр. № 2321, поданим народним депутатом України С.Тарутою, пропонувалось внести зміни до Постанови Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року № 32-VIII «Про зміни в адміністративно-територіальному устрої Донецької області, зміну і встановлення меж Волноваського, Новоазовського та Тельманівського районів Донецької області», викласти її в новій редакції та включити село Виноградне, село Піонерське, село Приморське Виноградненської сільської ради в межі міста Маріуполь Донецької області.

Проектом Постанови з реєстр. № 2792, поданим народним депутатом України В.Курилом, пропонувалось збільшити територію Артемівського району на 1323 гектара земель.

Комітет, підтримуючи прагнення до вирішення найболючіших життєвих проблем мешканців Донецької та Луганської областей, рекомендував Верховній Раді України проекти постанов Верховної Ради України щодо зміни меж окремих адміністративно-територіальних одиниць Донецької та Луганської областей з реєстр. №№ 1282, 1283, 1601, 2321, 2792 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Верховна Рада України, розглядаючи зазначені проекти постанов, погодилася з висновками Комітету і прийняла їх за основу та в цілому.

Комітетом за період роботи першої та другої сесій Парламенту розглянуто 9 подань обласних рад щодо перейменування населених пунктів:

- про перейменування села Мельникове Липоводолинського району Сумської області (реєстр. № 2301), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Поділки Липоводолинського району Сумської області (реєстр. № 2302), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Кимличка Липоводолинського району Сумської області (реєстр. № 2303), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Галаєвець Липоводолинського району Сумської області (реєстр. № 2304), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Прибілля Жидачівського району Львівської області (реєстр. № 2305), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Шевченка Славутського району Хмельницької області (реєстр. № 2510), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Скипче Городоцького району Хмельницької області (реєстр. № 2511), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Дібрівка Ізяславського району Хмельницької області (реєстр. № 2512), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про перейменування села Радянське Кременецького району Тернопільської області на село Великі Млинівці та відповідний проект Постанови з реєстр. № 2733, внесений народним депутатом України М.Головком, розгляд яких Верховною Радою України очікується.

Комітетом розглянуто 4 подання обласних рад щодо віднесення населених пунктів до категорії міст обласного значення:

- про віднесення міста Кременець Кременецького району Тернопільської області до категорії міст обласного значення (реєстр. № 2600), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про віднесення міста Бережани Бережанського району Тернопільської області до категорії міст обласного значення (реєстр. № 2601), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про віднесення міста Гадяч Гадяцького району Полтавської області до категорії міст обласного значення (реєстр. № 2602), прийнято Верховною Радою України 13.05.2015;

- про віднесення міста Біляївка Біляївського району Одеської області до категорії міст обласного значення (реєстр. № 2278а), розгляд якого Верховною Радою України очікується.

Підкомітет з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності за звітний період запропонував для розгляду на засіданнях Комітету 2 законопроекти та 1 проект постанови Верховної Ради України щодо яких Комітет визначено головним, 7 законопроектів та 1 проект постанови Верховної Ради України щодо яких головними визначено інші комітети парламенту.

Активно члени підкомітету працювали над підготовкою проекту Закону України про засади державної регіональної політики (реєстр. № 0908). Зазначений законопроект було подано Кабінетом Міністрів України та прийнято 3 липня 2014 року за основу Верховною Радою України сьомого скликання за наслідками розгляду в першому читанні.

За пропозицією підкомітету було створено Робочу групу Комітету з опрацювання та підготовки до другого читання проекту Закону України «Про засади державної регіональної політики», в роботі якої взяли участь народні депутати України, фахівці Апарату Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, науковці, експерти. Робоча група опрацювала 58 пропозицій до законопроекту, що надійшли від 5 народних депутатів України, з яких запропонувала врахувати 37, врахувати частково – 4, відхилити – 10, а рішення щодо 7 – прийняти безпосередньо на засіданні Комітету.

Після розгляду Комітетом законопроект з реєстр. № 0908 було розглянуто Верховною Радою України і 2 лютого 2015 року голосами 254 народних депутатів України прийнято як Закон України «Про засади державної регіональної політики».

На розгляді підкомітету також перебував проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення фінансової самодостатності територіальних громад (реєстр. № 1898), внесений народними депутатами України Ю.Тимошенко, І.Кириленком, В.Івченком, Ю.Дерев'янком, С.Євтушком. Його метою було посилення фінансової самодостатності територіальних громад шляхом прийняття ініційованих змін до Земельного та Лісового кодексів України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито», які дозволять залучити додаткові ресурси до бюджетів територіальних громад та запобігти необґрунтованим бюджетним видаткам.

Зокрема, пропонувалося розширити напрями використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, для розробки містобудівної документації, здійснення заходів з благоустрою, зменшити витрати місцевих бюджетів на обов'язкову експертизу проектів будівництва об'єктів, що споруджуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій у разі, коли суми не перевищують 500 тисяч гривень, залучити кошти надро- та лісокористувачів до утримання доріг, що прилягають до відповідних ділянок, прискорити набуття чинності законодавчими

положеннями, що спрощують доступ сільського населення до вчинення нотаріальних дій у сфері спадкування тощо.

Комітет мав можливість двічі розглядати даний законопроект. При цьому, в ході повторного розгляду Голова Комітету С.Власенко звернув увагу присутніх, що доопрацьований варіант не містить пропозицій щодо збільшення ставок державного мита у Декреті Кабінету Міністрів України «Про державне мито» за низку нотаріальних дій, вчинюваних державними нотаріальними конторами і виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад. Окрім того, фактично враховані зауваження наукової експертизи та фахівців Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» і вилучені пропозиції щодо позаконкурсного надання земельних ділянок комунальної власності територіальних громад сіл, селищ та малих міст у розмірі не більше 0, 10 га для розміщення малих архітектурних форм та тимчасових споруд соціально-культурного, побутового, торговельного й іншого призначення для провадження підприємницької діяльності. Автори законопроекту також доповнили його положення змінами до Кодексу України про надра, запропонували встановити обов'язок надкористувачів проводити ремонтні та відновлювальні роботи доріг, що використовуються та прилягають до наданої їм ділянки надр. Врахувавши дані обставини, народні депутати України – члени Комітету зазначили, що прийняття законопроекту з реєстр. № 2898 сприятиме підвищенню рівня фінансової спроможності територіальних громад, зміцненню їх матеріальної та фінансової основи, створить передумови для соціально-економічного розвитку територій населених пунктів та рекомендували Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Підкомітет підготував до розгляду на засіданні Комітету також проект Постанови Верховної Ради України про передачу медичних закладів з управління Державного управління справами у підпорядкування Міністерства охорони здоров'я для забезпечення пріоритетного надання медичної допомоги ветеранам війни, учасникам бойових дій в Афганістані, учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та учасникам АТО (реєстр. № 1664), поданий народними депутатами України М.Томенком, О.Мусієм, в якій йшлося про зміну підпорядкування клінічної лікарні «Феофанія», спеціального державного закладу «Поліклініка №2» та Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини», які за інформацією авторів є найбільш забезпеченими необхідним медичним обладнанням.

Комітет не підтримав законодавчої ініціативи народних депутатів України з огляду на аргументацію, аналогічну висновкам Міністерства охорони здоров'я України та Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю.

Зокрема, Міністерство охорони здоров'я України зауважило, що передача зазначених у ній медичних закладів до системи охорони здоров'я є не на часі і не вирішує по суті проблему надання медичної допомоги відповідним категоріям громадян. Натомість така передача потягне за собою додаткове фінансове навантаження на міністерство, що не передбачено Державним бюджетом України на 2015 рік. У свою чергу Комітет у справах ветеранів, учасників

бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю у своєму висновку зазначив, що в умовах складної економічної ситуації та затягування військового конфлікту на сході України надзвичайно важливим є недопущення руйнування налагодженої системи залучення лікувальних закладів Державного управління справами для надання медичної допомоги учасникам антитерористичної операції. При цьому Комітет наголосив, що відповідно до Постанови Верховної Ради України № 1286-VII від 29.05.2014 військовослужбовці Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, особи рядового, начальницького складу і військовослужбовці Міністерства внутрішніх справ України, які, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції на сході України та зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, вже мають право на безоплатне медичне обслуговування (лікування, медичну реабілітацію та інше) в Клінічній лікарні «Феофанія» Державного управління справами.

Підкомітетом з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності було також забезпечено розгляд Комітетом низки законопроектів, головними щодо яких визначалися інші комітети.

Так, проектом Закону України про внесення змін до статті 8 Житлового кодексу Української РСР (щодо визначення порядку переведення жилих будинків і приміщень у нежилі) (реєстр. № 1322), поданим народним депутатом України Р.Сольваром, пропонувалося наділити виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у місті рад повноваженнями про переведення придатних для проживання жилих будинків і жилих приміщень у будинках державного, громадського та приватного житлового фонду в нежилі для розміщення об'єктів, які не заборонені чинним законодавством України.

Комітет, попри окремі зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, взяв до уваги висновок Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», представники якої наголосили, що законопроект відповідає потребам органів місцевого самоврядування, та запропонував Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства, який визначено головним з підготовки і опрацювання законопроекту з реєстр. №1322, рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України прийняти його за основу за наслідками розгляду в першому читанні.

Жваву дискусію на засіданні Комітету викликало обговорення проекту Закону України про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації (реєстр. № 1123), поданого народними депутатами України М.Томенком і О.Абдулліним, яким передбачалося реформувати державні і комунальні друковані засоби масової інформації шляхом виходу органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування зі складу їх засновників (співзасновників) або перетворення друкованих засобів

масової інформації, заснованих центральними органами виконавчої влади, в офіційні друковані видання. Майно редакцій, що перебуває у державній чи комунальній власності, в процесі реформування пропонувалося приватизувати відповідно до законодавства з питань приватизації.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило низку зауважень до законопроекту, вказуючи, що зміни необхідно вносити і до чинного Закону України «Про друковані засоби масової інформації», що потребують більш чіткої регламентації положення щодо виходу органів державних органів та органів місцевого самоврядування з числа співзасновників друкованих засобів масової інформації, управління майном та підвищення кваліфікації працівників редакцій у процесі реформування, пріоритетного права трудового колективу редакції на обрання способу реформування, можливості перетворення в офіційні видання друкованих засобів масової інформації, створених іншими державними органами та органами місцевого самоврядування.

Представники Міністерства юстиції України застерegli, що проектом не пропонуються відповідні зміни до Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про Регламент Верховної Ради України» тощо і не визначається механізм офіційного опублікування та набрання чинності нормативно-правовими актами, у тому числі Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», підтримуючи в цілому запропонований підхід щодо обмеження впливу органів державної влади та органів місцевого самоврядування на друковані засоби масової інформації, у своєму висновку зауважила, що за результатами проведених соціологічних досліджень частина депутатів місцевих рад та працівників органів місцевого самоврядування сприймає його як обмеження повноважень органів місцевого самоврядування створювати комунальні друковані засоби масової інформації, що не узгоджується з принципами Європейської хартії місцевого самоврядування. Крім того, на думку фахівців Асоціації, реалізація положень проекту може призвести до проблем з оприлюдненням офіційних документів органів місцевого самоврядування та зростання витрат з місцевих бюджетів.

За наслідками всебічного обговорення питання Комітет висловився на користь прийняття законопроекту з реєстр. № 1123 у першому читанні за основу з можливістю врахування висловлених зауважень при його підготовці до другого читання.

Проектом Закону України про першочергові заходи щодо захисту соціально вразливих громадян від наслідків фінансово-економічної кризи (реєстр. № 1022), поданим народними депутатами України О.Долженковим і Ю.Воропаєвим, визначалися першочергові заходи, спрямовані на подолання наслідків фінансово-економічної кризи в Україні 2014 року для найбільш незахищених категорій населення України в частині індексації грошових доходів населення; встановлення мораторію на підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для соціально вразливих категорій населення; запровадження державного регулювання ціноутворення на окремі групи товарів; відновлення скасованої з 1 липня 2014 року допомоги при народженні другої і третьої дитини та допомоги

по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; запровадження заходів із забезпечення погашення заборгованості із заробітної плати та сприяння зайнятості населення тощо.

При розгляді питання народні депутати України зауважили, що суспільні відносини, які пропонується врегулювати у законопроекті, переважно вже врегульовані у законодавстві України і у разі необхідності врегулювання окремих питань, які на сьогодні не врегульовані або недостатньо врегульовані, відповідні зміни доцільно вносити до конкретних актів законодавства, що регулюють відповідні суспільні відносини. В результаті Комітетом був ухвалений висновок щодо необхідності повернення законопроекту з реєстр. №1022 на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи.

Питання дерегуляції підприємницької діяльності вирішувалися у проекті Закону України про зміну системи регулювання економіки (реєстр. № 1069), поданому народними депутатами України О.Продан, О.Бельковою, О.Юринець. Даним законопроектом передбачалося зупинити дію положень 87 законодавчих актів України згідно з переліком, що додається, щодо отримання суб'єктами підприємницької діяльності дозвільних документів та/або якими встановлено інші норми, що регулюють господарську діяльність. Крім того, Кабінету Міністрів України доручалося забезпечити підготовку та внесення на розгляд Верховної Ради України законопроектів щодо здійснення регулювання та видачі дозвільних документів у відповідності до європейських норм та правил, а також надати Президенту України проект Указу щодо реформування органів виконавчої влади у зв'язку із скасуванням ряду їх повноважень, зміною функцій та частковою ліквідацією.

Підтримуючи ідею мінімізації втручання органів влади в економічну діяльність суб'єктів підприємництва, Комітет звернув увагу на низку зауважень Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо нечіткості положень законопроекту, його структури, порядку набрання чинності, які необхідно врахувати. Однак для врахування цих зауважень, на думку більшості народних депутатів України, достатньо зусиль головного комітету (Комітет з питань промислової політики та підприємництва) при підготовці законопроекту до другого читання. Про аналогічну позицію щодо можливості прийняття законопроекту з реєстр. № 1069 за основу в ході засідання Комітету заявили фахівці Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Важливе місце в роботі підкомітету займав розгляд питань бюджетної тематики. І хоча Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, як правило, не визначається головним з опрацювання відповідних законодавчих ініціатив, проблеми місцевих фінансів ніколи не залишаються поза його увагою. Адже достатність матеріально-фінансових ресурсів є базовою обставиною, яка визначає спроможність всієї системи місцевого самоврядування здійснювати надані повноваження.

Так, під час розгляду проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (реєстр. № 1000), поданого Кабінетом Міністрів України, члени Комітету висловили стурбованість зниженням частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті держави та занепокоєння станом справ у сфері фінансового забезпечення делегованих повноважень, що може мати критичні наслідки для

стабільності соціально-економічної ситуації в регіонах, погіршення якості послуг, котрі надаються органами місцевого самоврядування, зниження рівня життя людей.

В ході обговорення загальну підтримку отримали пропозиції стосовно збільшення чистого трансферту місцевим бюджетам на виконання делегованих повноважень, у зв'язку із заниженням показників видатків на делеговані повноваження та завищенням показників доходів місцевих бюджетів. Також йшлося про необхідність збільшення обсягів субвенції місцевим бюджетам, надання пільг з послуг зв'язку та інших передбачених законодавством пільг, а також на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, що вироблялася, транспортувалася та постачалася населенню.

Комітет також погодився з аргументацією Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» щодо необхідності виконання статті 24-1 Бюджетного кодексу України та формування у складі бюджету Державного фонду регіонального розвитку в обсязі не менше 1% прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

За наслідками обговорення Комітет підготував низку конкретних пропозицій щодо окремих положень проекту держбюджету та спрямував їх до Комітету з питань бюджету, в якому опрацьовувався урядовий документ. Зокрема, було запропоновано виключити з тексту проекту статтю 21 щодо державних капітальних видатків, визначити Міністерство освіти і науки України головним розпорядником бюджетної програми «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» (код 3511170) в обсязі 42577768,1 тис. гривень, передбачити Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України бюджетну програму «Державний фонд регіонального розвитку» в обсязі 4,5 млрд. грн., зменшивши на цю суму обсяг видатків Міністерству фінансів України за бюджетною програмою «Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України».

Разом із розглядом проекту Державного бюджету України на 2015 рік Комітет розглянув також тісно пов'язані з ним проекти законів України про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо реформи міжбюджетних відносин) (реєстр. № 1557) та про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи) (реєстр. № 1578), подані Кабінетом Міністрів України.

Законопроектом з реєстр. № 1557 пропонувалося врегулювати бюджетні правовідносини, пов'язані з впровадженням нової моделі фінансового забезпечення місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин, стимулюванням громад до об'єднання, удосконаленням казначейського обслуговування бюджетних коштів, посиленням відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів, функціонуванням бюджетної системи України в особливий період. Зокрема, йшлося про розширення дохідної бази місцевих бюджетів шляхом передачі з державного бюджету плати за надання адміністративних послуг (крім 50% адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), державного мита; збільшення відсотка зарахування екологічного податку з 35 до 80 %; закріплення за місцевими бюджетами

стабільних джерел – податку на доходи фізичних осіб за новими нормативами (бюджети міст обласного значення, районів – 60 %, обласні бюджети – 15 %, бюджет м. Києва – 40 %) та податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки (обласні бюджети – 10 %); запровадження з 2015 року збору з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) за ставкою в діапазоні від 2% до 5% вартості реалізованого товару замість збору за виноградарство, садівництво та хмелярство, який надходитиме до місцевих бюджетів; розширення з 2015 року бази оподаткування податку на нерухомість шляхом включення до оподаткування комерційного (нежитлового) майна.

Законопроектом з реєстр. № 1578 вносилися зміни до Податкового кодексу України, які, серед іншого, мали справляти вплив на формування доходів місцевих бюджетів. Зокрема, передбачалося скасування місцевих зборів за провадження деяких видів підприємницької діяльності, за місця паркування транспортних засобів та туристичного збору. Натомість, з метою збільшення фінансового ресурсу місцевих бюджетів, органам місцевого самоврядування надавалося право встановлювати ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості в розмірі до 2 % мінімальної зарплати за 1 кв. м площі об'єкта оподаткування; пільги з податку на нерухоме майно (з об'єктів житлової нерухомості) фізичним особам, виходячи з їх майнового стану та рівня доходів, в тому числі через встановлення неоподаткованої площі таких об'єктів, та релігійним організаціям; ставки акцизного податку з реалізації через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та палива у розмірі від 2 до 5% від обсягу реалізації.

Народні депутати України – члени підкомітету і Комітету не лише розглянули і детально обговорили законопроекти бюджетної і податкової тематики, але й вирішили надати власні пропозиції для їх підготовки до другого читання до Комітету з питань бюджету та Комітету з питань податкової та митної політики з метою більш адекватного відображення інтересів місцевого самоврядування, врахування конструктивних пропозицій органів місцевого самоврядування та їх провідних асоціацій. Окрім того, при розгляді змін до Бюджетного кодексу України було висловлено стурбованість тенденціями запровадження реформи місцевого самоврядування виключно фінансовими методами, не змінюючи повноважень органів місцевого самоврядування визначених іншими законами, в т.ч. базовим для всієї системи самоврядної ланки влади Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», що може мати критичні наслідки при застосуванні внаслідок неузгодженості норм.

Сфера відповідальності підкомітету за звітний період охоплювала і питання підготовки бюджетів наступного року. В першу чергу це стосувалося Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік, поданих на розгляд парламенту Кабінетом Міністрів України.

При розгляді даного питання Комітет скористався можливістю, яку надає комітетам частина третя статті 152 Регламенту Верховної Ради України, згідно з якою народні депутати, комітети розробляють свої пропозиції до проекту Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і подають їх до комітету, до предмета відання якого належать питання бюджету, у десятиденний строк з дня надходження такого проекту до Верховної Ради

України, і подав відповідні пропозиції до Комітету з питань бюджету. При цьому за основу пропозицій Комітету до проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік були взяті пропозиції Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

В частині виконання контрольних повноважень підкомітет забезпечував розгляд матеріалів Рахункової палати.

Зокрема, було розглянуто Звіт Рахункової палати про результати аналізу формування та проведення видатків на здійснення виконавчої влади місцевими державними адміністраціями та на органи місцевого самоврядування і заслухано інформацію її представників.

У ході обговорення йшлося про те, що існуючі механізми планування та проведення видатків місцевих бюджетів на органи місцевого самоврядування і на здійснення виконавчої влади в м. Києві є неузгодженими між собою і не забезпечують оптимальну структуру та чисельність місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування з огляду на єдині завдання щодо управління суспільним розвитком на відповідній території.

У структурі апарату державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування нерідко функціонують підрозділи, які дублюють функції територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та один одного. Має місце значна кількість дрібних за чисельністю підрозділів, що обумовлює великий відсоток керівників відносно інших посадових осіб. Чисельність державних службовців у місцевих державних адміністраціях і посадових осіб в органах місцевого самоврядування зростає і у 2013 році досягла 71,5 тис. і 98 тис. осіб відповідно.

Результати аналізу в цілому засвідчили, що, виконуючи тотожні функції держави щодо управління територіями, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування застосовують різні підходи до формування власної структури і чисельності працівників та видатків на їх утримання. Це розбалансовує систему управління відповідними територіями, негативно впливає на оперативність і якість прийняття управлінських рішень, надання адміністративних послуг, призводить до нераціонального витрачання фінансових ресурсів на функціонування органів управління на місцях.

За наслідками обговорення питання Комітет вирішив інформацію Рахункової палати про результати аналізу формування та проведення видатків на здійснення виконавчої влади місцевими державними адміністраціями та органи місцевого самоврядування взяти до відома та рекомендувати Кабінету Міністрів України врахувати її при підготовці проектів законів України та виданні власних нормативно-правових актів, що стосуються здійснення децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування в Україні.

Комітет також розглянув інформацію Рахункової палати щодо результатів аудиту використання коштів державного бюджету на утворення центрів надання адміністративних послуг, проведеного відповідно до Плану роботи Колегії Рахункової палати на 2014 рік.

Комітет було поінформовано, що станом на жовтень 2014 року з 679 центрів утворено 666, з яких тільки 70 мають необхідні умови, площі, а також достатню кількість адміністраторів для якісного надання адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна». Всупереч вимогам статей 5 та 14 Закону України

«Про адміністративні послуги», не прийнято закону про перелік адміністративних послуг та плату (адміністративний збір) за їх надання, а також законодавчо не врегульоване питання щодо приведення у відповідність із ним положень Земельного кодексу України, Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про Державний земельний кадастр», Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» у частині подання документів заявниками на отримання послуг до центру надання адміністративних послуг (а не безпосередньо суб'єктам, які їх надають) і надання права адміністратору центру бути суб'єктом з надання адміністративних послуг.

За наслідками обговорення питання Комітет вирішив інформацію Рахункової палати щодо результатів аудиту використання коштів державного бюджету на утворення центрів надання адміністративних послуг взяти до відома і рекомендувати Кабінету Міністрів України врахувати її при підготовці проектів законів України та виданні власних нормативно-правових актів, що стосуються врегулювання питань надання адміністративних послуг.

Підкомітетом з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород за період роботи першої та другої сесій було підготовлено до розгляду на засіданнях Комітету 9 законопроектів та 1 проект постанови Верховної Ради України щодо яких Комітет визначено головним та 2 законопроекти, щодо яких головним визначено інші комітети.

Так, проектом Закону України про внесення змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України» (щодо позбавлення державних нагород) (реєстр. № 1211), поданим народними депутатами України О.Марченком, О.Осуховським, Ю.Левченком, Ю.Бубликом, А.Ілленком, М.Головком, пропонувалося розширити підстави для позбавлення нагороджених відповідних державних нагород, визначити ініціаторів порушення перед Президентом України питання щодо позбавлення державних відзнак та врегулювати процедуру позбавлення державних нагород шляхом внесення відповідних змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України». При цьому положеннями частини третьої даної статті передбачається, що підставами для позбавлення державних нагород є: вчинення посягання на територіальну цілісність та недоторканність України; публічне висловлювання на підтримку сепаратизму з метою відділення та приєднання території України до іншої держави; інші вчинки, що підривають авторитет України на міжнародній арені і не сумісні з високою державною нагородою.

В ході дискусії не знайшла підтримки позиція Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, яке вказало, що норми чинного Кримінального кодексу України вже охоплюють коло суспільних відносин, яке пропонується врегулювати в законопроекті з реєстр. № 1211 і за результатами обговорення питання Комітет ухвалив висновок з рекомендацією Верховній Раді України щодо прийняття даного законопроекту за наслідками розгляду в першому читанні за основу.

Комітет також підтримав прийняття за основу за наслідками розгляду в першому читанні проекту Закону України про внесення змін до деяких

законодавчих актів України (щодо скорочення переліку державних нагород, розширення обсягу прав нагороджених осіб, встановлення обмежень у нагородженні державними нагородами певних суб'єктів) (реєстр. № 1451), поданого народним депутатом України С.Власенком. Даним проектом передбачалося, зокрема:

- заборона нагороджувати державними нагородами державних службовців, у зв'язку з чим пропонувалося виключити норму про державні нагороди державних службовців із законів України «Про державну службу», «Про дипломатичну службу», «Про затвердження Дисциплінарного статуту Митної служби України», «Про затвердження Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України», «Про затвердження Дисциплінарного статуту Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України», «Про затвердження Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту», «Про судоустрій і статус суддів»;

- заборона нагороджувати державними нагородами з нагоди пам'ятних дат, ювілеїв, тощо;

- виключення такого виду державних нагород як «почесні звання» шляхом виключення статті 10 Закону України «Про державні нагороди України»;

- закріплення права нагороджених осіб на відмову від державної нагороди.

Прикладом конструктивної, виваженої і відповідальної позиції підкомітету і Комітету загалом може служити розгляд проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державні нагороди України» (щодо надання права присвоєння звання Герой України особам, які не є громадянами України) (реєстр. № 1421), поданого народним депутатом України А.Романовою та альтернативного до нього проекту Закону України про внесення змін до статті 6 Закону України «Про державні нагороди України» (щодо надання звання Герой України громадянам України, іноземцям та особам без громадянства) (реєстр. № 1421-1), поданого народним депутатом України А.Білецьким.

Під час обговорення питання на засіданні Комітету було наголошено, що дані законопроекти регулюють однакове коло питань і авторам було б доцільно об'єднати їх, врахувавши зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та внести на розгляд парламенту доопрацьований законопроект. Народні депутати України А.Романова і А.Білецький погодилися з пропозицією, що прозвучала на засіданні Комітету, залучили до авторського колективу народного депутата України О.Петренка і подали до Верховної Ради України доопрацьований варіант проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державні нагороди України» (щодо надання права присвоєння звання Герой України особам, які не є громадянами України).

Зазначеним законопроектом вносяться зміни до частини другої статті 6 Закону України «Про державні нагороди України», згідно з якими звання Герой України може присвоюватися іноземцям та особам без громадянства за здійснення ними геройського вчинку, пов'язаного із захистом прав і свобод громадян, незалежності та територіальної цілісності України або визначного трудового досягнення. Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України даний проект Закону за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Проблематику врегулювання правонаступництва трудових колективів, відзначених державними нагородами іноземних держав, мав вирішити проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про державні нагороди, якими відзначені трудові колективи, навчальні заклади, об'єднання громадян, військові частини і з'єднання» (щодо правонаступництва трудових колективів, відзначених державними нагородами іноземних держав) (реєстр. № 1774), поданий народними депутатами України О.Дехтярчуком, В.Яніцьким, Л.Козаченком, В.Кривенком, В.Сидорчуком, С.Євтушком.

Прийняття законопроекту, на переконання його авторів, дозволило б «підвищити авторитет трудових колективів та особового складу військових частин, які були відзначені іноземними державними нагородами, підвищити виховний потенціал в цих колективах, зберегти інституційну пам'ять, авторитет і значимість цих підприємств». Комітет повністю погодився з аргументацією народних депутатів України та вирішив рекомендувати Верховній Раді України законопроект з реєстр. № 1774 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Проектом Закону України про державну підтримку жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня» (реєстр. № 1052), поданим народними депутатами України О.Фельдманом, А.Денисенком, В.Мисиком, В.Писаренком, Д.Святашем, пропонувалося визначити основні напрями державної політики популяризації материнства, підстави та критерії присвоєння почесного звання України «Мати-героїня», а також встановити додаткові соціальні пільги та компенсаційні виплати жінкам, яким присвоєно таке звання.

У ході обговорення члени Комітету ознайомилися з висновками Інституту законодавства Верховної Ради України та Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України, здійсненими на прохання Комітету, які містили низку зауважень до законопроекту. Зокрема, зазначалося, що окремі норми законопроекту варті на увагу, зважаючи що у чинному законодавстві дійсно відсутній єдиний нормативно-правовий акт, який би стосувався соціальної підтримки жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня». Однак, запровадження соціальної підтримки певної категорії осіб із почесним званням України в окремий закон має цілковито відповідати діючим нормативно-правовим актам та не дублювати їх.

Комітет з питань бюджету та Міністерство фінансів України відзначили можливість впливу запропонованих норм на показники видатків державного бюджету. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, не заперечуючи проти доцільності посилення уваги до стимулювання народжуваності та підвищення поваги до багатодітних матерів, вказало, що порушені у законопроекті питання значною мірою врегульовані як на законодавчому, так і на підзаконному рівні і що пропозиції щодо посилення соціального захисту жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», доцільно вносити до чинної системи законодавчих актів, що мають предметом регулювання вказані питання.

За результатами всебічного обговорення Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України законопроект з реєстр. № 1052 за наслідками розгляду в

першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Проектом Закону України про внесення змін до статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги» (щодо можливості зміни часу прийому суб'єктів звернень) (реєстр. № 1347), поданим народним депутатом України Ю.Дерев'янком, пропонувалося дозволити органу, який прийняв рішення про утворення центру надання адміністративних послуг, прийняти у разі необхідності рішення про зміну часу прийому суб'єктів звернень, його кількості (крім кількості днів прийому), що дало б можливість адаптувати графік прийому в таких центрах до особливостей окремих адміністративно-територіальних одиниць.

Низку зауважень до законопроекту висловили Інститут законодавства Верховної Ради України, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України». Зокрема, експерти Асоціації зазначили, що прийняття законопроекту у запропонованій редакції може призвести до невиправданого скорочення часу прийому суб'єктів звернення центрами надання адміністративних послуг, наслідком чого може стати погіршення якості надання послуг та ускладнення самої процедури звернення. Водночас було наголошено, що законопроект з реєстр. № 1347 може бути прийнято за основу з урахуванням висловлених застережень. Комітет погодився з такою позицією і ухвалив висновок аналогічного характеру щодо даного законопроекту.

Комітет дійшов висновку про необхідність повернення на доопрацювання народному депутату України Д.Ліньку внесеного ним проекту Постанови Верховної Ради України про присвоєння назви Гідності та Свободи площі біля Головоштамту в місті Києві (реєстр. № 2237).

Даний проект містив приписи на адресу Київського міського голови ухвалити розпорядження про проведення громадських слухань на тему присвоєння назви Гідності та Свободи площі біля Головоштамту в місті Києві та ініціювати відповідну пропозицію перед Київською міською радою.

На засіданні Комітету відзначалося, що імперативне регулювання порушеного питання Верховною Радою України не узгоджується з положеннями Конституції України. Окрім того, згідно із пунктом 1 статті 37 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» підготовка і внесення на розгляд відповідної ради питань про найменування (перейменування) вулиць, провулків, проспектів, площ, парків, скверів, мостів та інших споруд, розташованих на території відповідного населеного пункту, належить до виключної компетенції виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Водночас, на даний час підстави та порядок присвоєння об'єктам міського підпорядкування назв і дат історичних подій у місті Києві врегульовано рішенням Київської міської ради від 13 листопада 2013 року № 432/9920, прийнятим у відповідності до Закону України від 24 травня 2012 року № 4865-VI «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назви дат історичних подій». Також Кабінетом Міністрів України унормовано порядок проведення

громадських слухань з такої категорії питань, а Київським міським головою видано відповідне розпорядження.

Проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг (реєстр. № 2984), поданий народними депутатами України О.Ляшком, В.Галасюком, І.Алексєєвим, В.Кривенком, Г.Гопко, О.Продан, В.Івченком, С.Кудлаєнком С.В., було розроблено з метою забезпечення доступності та належної якості публічних послуг шляхом оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципами субсидіарності та децентралізації, а також удосконалення процедур та умов надання адміністративних послуг.

Проаналізувавши положення даного законопроекту, народні депутати України - члени Комітету зазначили, що дана законодавча ініціатива розроблена у напрямку реалізації найважливіших програмних документів України, а саме: пункту 2.4 Розділу VII Угоди про Коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» у Верховній Раді України VIII скликання, пункту 1.4.3. Розділу I Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні, схваленого Постановою Верховної Ради України від 4 червня 2015 року та Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333. Дані документи передбачають формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання якісних та доступних публічних послуг, задоволення інтересів громадян у сферах життєдіяльності на відповідній території. Також було зауважено, що впровадження ефективного та прозорого державного регулювання у цій сфері відповідно до стандартів Ради Європи унеможливить корупцію та надасть максимальну доступність адміністративних послуг для споживачів.

У схваленому за результатами обговорення висновку до законопроекту з реєстр. № 2984 Комітет підтримав рекомендацію щодо його прийняття за основу за наслідками розгляду в першому читанні. Аналогічну позицію щодо проходження законопроекту у висновку від 16.06.2015 р. зайняла Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Серед підготовлених підкомітетом законопроектів, головним щодо яких визначено інші комітети, можна назвати проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо гарантування виплат одноразової допомоги Матерям-героїням, а також запровадження строків розгляду документів і вручення державних нагород (реєстр. № 2043), поданий народними депутатами України І.Єремєєвим, С.Івахівим, С.Мартиняком та іншими. Цим законопроектом пропонувалося внести зміни до законів України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» та «Про державні нагороди України» з метою закріплення на рівні закону державної підтримки матерів-героїнь у вигляді одноразової державної допомоги, удосконалення механізму присвоєння та вручення державних нагород, а також закріплення вичерпного переліку підстав для позбавлення державних нагород.

У зауваженнях до законопроекту Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вказало, що законодавче удосконалення механізму присвоєння почесного звання «Мати-героїня» і виплати пов'язаної з ним винагороди доцільно розглядати у змінах (чи доповненнях) саме до Закону України «Про державні нагороди України». Запропонована ж у змінах до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» виплата у вигляді «допомоги матерям-героїням» має іншу від одноразової винагороди правову природу і процедуру призначення, а її запровадження потребуватиме додаткового фінансово-економічного обґрунтування.

За результатами обговорення присутні на засіданні народні депутати України одногосно висловилися на підтримку проекту висновку Комітету щодо законопроекту з реєстр. № 2043, підготовленого підкомітетом з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород, яким пропонувалося відхилення даного законопроекту за наслідками розгляду в першому читанні.

Комітет не підтримав і запропонував Комітету з питань соціальної політики рекомендувати Верховній Раді України відхилити проект Закону України про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» (щодо нагороджених грамотами Верховної Ради України) (реєстр. №1191), поданий народними депутатами України Ю.Бубликом, Ю.Левченком, О.Осуховським та іншими. Цим проектом пропонувалося поширити право на отримання пенсії за особливі заслуги перед Україною на осіб, нагороджених Почесною грамотою та Грамотою Верховної Ради України.

При ухваленні висновку щодо законопроекту з реєстр. № 1191 члени Комітету взяли до уваги експертний висновок Міністерства фінансів України, яке вказало, що у порушення вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування та пропозицій про зміни законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості. Акцентуючи увагу на наявності дефіциту Пенсійного фонду України, який покривається за рахунок коштів Державного бюджету України, Міністерство фінансів зазначило, що прийняття рішень стосовно підвищення рівня пенсійного забезпечення громадян має здійснюватися комплексно, з урахуванням стану соціально-економічного розвитку країни і збалансування додаткових видатків з наявними бюджетними ресурсами.

Підкомітетом з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування за період роботи першої та другої сесій було запропоновано для розгляду на засіданнях Комітету 10 законопроектів, щодо яких Комітет визначено головним та 1 законопроект, щодо якого головним визначено Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

Першим законопроектом у новообраній Верховній Раді України VIII скликання, підготовленим підкомітетом до розгляду на засіданні Комітету став проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо відтермінування набрання чинності) (реєстр. № 1072), поданий народними депутатами України О.Ляшком і В.Галасюком. Даним законопроектом пропонувалося відтермінувати набрання чинності Закону

України від 17.11.2011 № 4050-VI «Про державну службу» до 1 січня 2016 року з метою належного та системного реформування системи державного управління шляхом прийняття нових редакцій законів України «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також передбачення відповідних видатків для їх реалізації в Законі України «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

Під час обговорення питання члени Комітету погодилися із наведеною аргументацією, оскільки правове регулювання проходження служби в органах місцевого самоврядування забезпечується певними нормами Закону України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року і введення в дію нової редакції цього Закону за відсутності нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» призведе до розбіжностей і суперечностей у правовому регулюванні суспільних відносин, що складаються в процесі проходження цієї служби. За наслідками обговорення питання Комітет одноголосно ухвалив рекомендувати парламенту законопроект з реєстр. № 1072 прийняти за основу та в цілому.

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо звільнення державного службовця за сепаратизм) (реєстр. № 1459), поданим народними депутатами України С.Рудиком, О.Осуховським, М.Головком, Ю.Левченком, А.Ілленком, О.Марченком, Ю.Бубликом, пропонувалося доповнити Закон України «Про державну службу» (в редакціях 1993 та 2011 років) додатковою підставою припинення державної служби на підставі виявлення доказів причетності до сепаратизму.

За наслідками обговорення питання Комітет вирішив рекомендувати парламенту повернути законопроект з реєстр. № 1459 на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. При цьому наголошувалося, що дану законодавчу пропозицію доцільно було б розглянути під час опрацювання законопроекту «Про державну службу» (реєстр. № 2490), що поданий Кабінетом Міністрів України у новій редакції.

Аналогічний висновок Комітет ухвалив і щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вступу на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування (реєстр. № 1616), поданого народними депутатами України Г.Заболотним, О.Домбровським, у якому пропонувалося спростити доступ до зайняття посад у державних органах та органах місцевого самоврядування, зокрема, без проходження спеціальної перевірки для осіб, які в них працюють і таку перевірку вже пройшли.

Проект Закону України про внесення змін до деяких законів України (щодо поновлення гарантій пенсійного забезпечення виборним особам місцевого самоврядування та науковим працівникам) (реєстр. № 2554), поданий народними депутатами України І.Кириленком, В.Івченком, мав за мету поновлення гарантій пенсійного забезпечення для працюючих наукових працівників та осіб, які перебувають на виборних посадах в органах місцевого самоврядування, скасованих Законом України від 2 березня 2015 року № 213-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» на період з 1 квітня 2015 року по 31 грудня 2015 року, шляхом внесення відповідних змін до законів України «Про службу в органах місцевого самоврядування» та «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Члени Комітету погодилися з важливістю порушеної проблеми, оскільки на виборних посадах в органах місцевого самоврядування працює значна кількість осіб похилого віку і низький рівень їх оплати праці та неможливість на сьогодні отримувати ними пенсії у період служби на таких посадах змушує їх припиняти свої повноваження та йти на пенсію. Причому до Комітету поступає інформація про непоодинокі випадки, коли одночасно із головою достроково складає свої повноваження і секретар ради. Негативними наслідками цього є розбалансування системи управління на місцевому рівні, дезорганізація роботи відповідної ради та її виконавчого комітету, унеможливлення здійснення радами як власних, так і делегованих повноважень. Також відсутність керівників органів місцевого самоврядування практично унеможливить впровадження на місцях норм Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

За результатами обговорення питання Комітет вирішив рекомендувати парламенту законопроект з реєстр. № 2554 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Комітет також ухвалив висновок щодо необхідності прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо обов'язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади) (реєстр. № 1201), поданого народними депутатами України М.Головком, О.Осуховським, Ю.Левченком, Ю.Бубликом, А.Ілленком, О.Марченком. Даним законопроектом пропонувалося доповнити статті Закону України «Про державну службу» (в редакції від 16 грудня 1993 року) вимогою до посадових і службових осіб органів державної влади щодо володіння українською мовою на рівні, необхідному для виконання ними їхніх обов'язків, недопущення публічних проявів зневаги до української мови, знущання чи глузу до неї, її дискредитації, а також зобов'язання складати іспит з української мови для підтвердження відповідного рівня.

В ході обговорення члени Комітету, попри окремі критичні висновки експертів, підтримали загалом ідею законопроекту, оскільки аналіз мовної ситуації у сфері державної служби свідчить про наявність певних проблем, що потребують вирішення. Принаймні, щодо належного застосування української мови державними службовцями під час здійснення ними своїх службових повноважень.

Найбільшу зацікавленість у середовищі народних депутатів України, всієї спільноти державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування викликає законодавча підготовка нових редакцій законів України «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування». Вона розпочалася з розгляду підкомітетом з наступним внесенням на засідання Комітету проектів законів України про державну службу (реєстр. № 2490) та про службу в органах місцевого самоврядування (реєстр. № 2489), поданих Кабінетом Міністрів України.

Відповідні законопроекти було розроблено Національним агентством України з питань державної служби України відповідно до Угоди про фінансування Контракту для України з розбудови держави, підписаної у травні 2014 року у м.Брюссель, відповідно до якої здійснюється підтримка реформ уряду, зокрема, з напрямку реформування системи державного управління; а

також на виконання відповідних розпоряджень Кабінету Міністрів України та Програми діяльності Уряду, якою передбачено розроблення та сприяння прийняттю у новій редакції Закону України «Про державну службу» у I кварталі 2015 року та Плану заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 року № 591.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, Комітет підтримав запропоновані даними законопроектами новації, а саме:

- чітке окреслення сфери дії законів та виведення за їх межі політичних посад та патронатної служби, а також працівників, які виконують функції з обслуговування та допоміжні функції;

- введення поняття та визначення повноважень керівника державної служби у державних органах та керівника служби в органах місцевого самоврядування;

- введення більш зрозумілої та чіткої системної класифікації посад державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в залежності від характеру та обсягу повноважень службовців, їх кваліфікації та професійної компетентності;

- визначення єдиних умов вступу на державну службу та адміністративні посади служби в органах місцевого самоврядування шляхом проведення відкритого конкурсу;

- заміна атестації та щорічної оцінки виконання службовцями покладених на них обов'язків і завдань на щорічне оцінювання результатів службової діяльності, яке певним чином впливатиме на розмір призначеної службовцю премії та виявлення необхідності підвищення рівня професійної компетентності;

- встановлення нових підходів до оплати праці державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування шляхом посилення ролі посадового окладу в структурі заробітної плати державного службовця та оптимізації кількості інших її складових;

- встановлення вичерпного переліку підстав для припинення державної служби та служби в органах місцевого самоврядування тощо.

На своєму засіданні 22 квітня 2015 року Комітет всебічно обговорив законопроекти з реєстр. №№ 2490, 2489, заслухавши при цьому широке коло представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, профспілки працівників державних установ, науковців, експертів та вирішив рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти їх за основу.

Водночас, було вирішено рекомендувати парламенту відхилити альтернативний проект Закону України про державну службу (реєстр. № 2490-1), поданий народним депутатом України С.Мельничуком, який, фактично, в абсолютній більшості положень відтворював зміст урядового законопроекту.

Верховна Рада України розглянула законопроекти з реєстр. №№ 2490, 2489 в першому читанні на своєму засіданні 27.04.2015 та прийняла їх за основу, доручивши Комітету доопрацювати зазначені законопроекти з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести їх на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

З метою підготовки проектів законів України «Про державну службу» (реєстр. № 2490) та «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. № 2489) до другого читання у Комітеті було створено Робочу групу, яку очолила голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, народний депутат України А.Шкрум. До її складу увійшли народні депутати України, представники Апарату Верховної Ради України, Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, провідних асоціацій органів місцевого самоврядування, неурядових організацій, експерти громадського середовища.

На сьогодні діяльність Робочої групи і підкомітету сконцентровано навколо підготовки проекту Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 2490). Станом на 1 липня 2015 року відбулось 5 засідань робочої групи, під час яких було розглянуто, обговорено, проаналізовано та ухвалено рекомендації для Комітету щодо близько 1500 пропозицій та поправок, поданих суб'єктами права законодавчої ініціативи до даного проекту. Перші результати роботи було представлено на засіданні Комітету, що відбулося 01.07.2015.

Фактор триваючої законодавчої роботи у Комітеті над проектом Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 2490), яка вже завершується, став визначальним для прийняття Комітетом висновків щодо проектів законів України про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо вимоги політичної неупередженості) (реєстр. № 1596), поданого народними депутатами України І.Шурмою, Д.Шпенюком та про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо окремих питань заохочення державних службовців до підвищення кваліфікації шляхом навчання в Національній академії державного управління при Президентові України) (реєстр. № 2218), поданого народними депутатами України Д.Макар'яном, О.Гончаренком, Д.Ліньком, Т.Пастухом.

Провівши всебічне обговорення порушених у вищевказаних законопроектах питань по-суті та висловивши низку серйозних зауважень, члени Комітету відзначили, що доцільність внесення будь-яких змін до закону, який втрачатиме чинність з прийняттям проекту Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 2490), що готується до другого читання, є сумнівною. Крім того, зважаючи на те, що відповідний закон у разі прийняття даного законопроекту може набрати чинності не раніше 1 січня 2016 року, сенс у його прийнятті втрачається. Таким чином, Комітет ухвалив висновок щодо відхилення законопроектів із реєстр. №№ 1596, 2218 при їх розгляді в першому читанні.

Серед підготовлених підкомітетом законопроектів, щодо яких Комітет не визначався головним, за ступенем суспільної уваги і дискусійності можна відзначити проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо залучення до роботи у державних органах іноземців відповідно до державних інтересів України (реєстр. № 1161), поданий народними депутатами України М.Найємом, Р.Князевичем, І.Кононенком. Його метою було створення умов для залучення до роботи у відповідних державних органах іноземців відповідно до державних інтересів України. Серед пропонованих авторами змін були, зокрема, і зміни до Закону України «Про державну службу».

Аналізуючи текст законопроекту, висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Національного агентства України

з питань державної служби України щодо нього члени Комітету зазначили, що є усі підстави вважати, що положення законопроекту щодо залучення іноземців та осіб без громадянства до роботи у державних органах в якості державних службовців не відповідають Конституції України і можуть бути реалізовані виключно після внесення до неї змін. Крім того, оскільки передбачене положеннями законопроекту призначення іноземців та осіб без громадянства на посади державної служби відбуватимуться виключно у випадках, якщо це становить державний інтерес для України, доцільно зважати на вже передбачені Законом України «Про громадянство України» спрощені умови набуття громадянства України для осіб, прийняття яких «до громадянства України становить державний інтерес для України» (стаття 16). Тому не є обґрунтованим запровадження додаткової підстави для звільнення державного службовця - ненабуття ним громадянства України протягом одного року.

Визнаючи, загалом, важливість зусиль авторів для врегулювання суспільно значимого питання залучення іноземців до роботи у державних органах України, підтримуючи точку зору стосовно необхідності вдосконалення запропонованого нормативного матеріалу, Комітет ухвалив висновок щодо доцільності повернення законопроекту з реєстр. № 1161 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання з наступним інформуванням про це Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

ВИСНОВКИ ЩОДО ЗАКОНОПРОЕКТНОЇ РОБОТИ КОМІТЕТУ

За звітний період Верховною Радою України за пропозицією Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування розглянуто 23 проекти законів України, з них:

- 4 прийнято в цілому як закони України: про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо відтермінування набрання чинності) (реєстр. № 1072), про добровільне об'єднання територіальних громад (реєстр. № 0915), про засади державної регіональної політики (реєстр. № 0908), про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» (реєстр. № 2378);

2 схвалено в першому читанні: проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування (реєстр. № 2489), проект Закону про державну службу (реєстр. № 2490);

відхилено, знято з розгляду, враховано в інших проектах – 17 проектів законів України.

Комітетом як головним підготовлено, а Верховною Радою України прийнято також 21 постанову з питань, що належали до її компетенції.

Станом на 10 липня 2015 року в законодавчому портфелі Комітету на опрацюванні перебуває 49 проектів законів України щодо яких Комітет визначено головним і з яких вже 18 підготовлено до розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України. Також Комітетом опрацьовується 271 проект Постанови Верховної Ради України, з яких 269 вже підготовлено до розгляду парламентом.

СПІВПРАЦЯ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ЕКСПЕРТАМИ, ВСЕУКРАЇНСЬКИМИ АСОЦІАЦІЯМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ

Такий принцип, як наукова обґрунтованість, також обов'язково враховується Комітетом під час розгляду проектів законодавчих актів. Впродовж звітнього періоду в діяльності Комітету були використані експертні висновки Головного науково-експертного та Головного юридичного управлінь Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства Верховної Ради України, Програми Ради Європи «Посиленні інституційної спроможності органів місцевого самоврядування», Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад», Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад, Науково-дослідного Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної Академії правових наук України, Нотаріальної палати України.

Комітети Верховної Ради України при здійсненні повноважень **взаємодіють з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, їх посадовими особами**, які зобов'язані сприяти комітетам Верховної Ради України у здійсненні покладених на них повноважень, реагувати відповідно до закону на їх звернення та рекомендації.

СТАТТЯ 4

Закон України

Комітетом налагоджена тісна співпраця з Інститутом законодавства Верховної Ради України, метою якої є аналіз ефективності чинного національного законодавства та розробка пропозицій щодо усунення в ньому незгодженостей і суперечностей та заповнення правових прогалин.

Так, у відповідності до норм статті 103 Регламенту Верховної Ради України Інститут законодавства здійснив за зверненням Комітету наукове дослідження таких законопроектів: про

внесення змін до

Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо адміністративно-територіального устрою міста Києва) (реєстр. № 1120); про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення права територіальної громади міста Києва здійснювати місцеве самоврядування через районні в місті ради і їх виконавчі органи) (реєстр. № 1229); про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних рад) (реєстр. № 1229-1); про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення чинності положень про районні ради) (реєстр. № 1229-2); про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних рад) (реєстр. № 1229-3).

Фахівцями Інституту законодавства надано експертні висновки до проектів законів України про державну підтримку жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня» (реєстр. № 1052), про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо обов'язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади) (реєстр. № 1201), про внесення змін до статті 16 Закону України «Про державні нагороди України» (щодо позбавлення державних нагород) (реєстр. № 1211), про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» (щодо збільшення державних гарантій в соціально-економічному розвитку) (реєстр. № 1345), про внесення змін до статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги» (щодо можливості зміни часу прийому суб'єктів звернень) (реєстр. № 1347), про державно-правовий експеримент з проведення реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади на території Калуського району та міста Калуша Івано-Франківської області (реєстр. № 1661), про внесення змін до «Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень) (реєстр. № 1473), про органи самоорганізації населення (реєстр. № 2466), про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання (реєстр. № 2467).

На прохання Комітету Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної Академії правових наук України підготував 9 висновків, зокрема щодо таких законопроектів: про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних у місті Києві рад) (реєстр. №№ 1229, 1229-1, 1229-2, 1229-3), про державну підтримку жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня» (реєстр. № 1052), про державно-правовий експеримент з проведення реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади на території Калуського району та міста Калуша Івано-Франківської області (реєстр. № 1661), про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень) (реєстр. № 1473), про органи самоорганізації населення (реєстр. № 2466), про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання (реєстр. № 2467).

Експертами Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» надано на розгляд Комітету близько 30 висновків до законопроектів, щодо яких головним визначався Комітет або інші комітети Верховної Ради України.

РОБОЧІ ГРУПИ КОМІТЕТУ ТА ПАРЛАМЕНТУ

5) створювати робочі групи і призначати їх керівників із числа членів комітету для підготовки проектів актів Верховної Ради України, питань, що обговорюються на засіданнях комітетів, проектів рішень, рекомендацій, висновків

Комітет згідно із статтею 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» при здійсненні законопроектної функції має право створювати робочі групи і призначати їх керівників із числа членів Комітету для підготовки проектів актів Верховної Ради України, питань, що обговорюються на засіданнях комітетів, проектів рішень, рекомендацій, висновків

комітетів. За період роботи першої та другої сесій Верховної Ради України восьмого скликання було створено 7 робочих груп Комітету, зокрема:

Робоча група Комітету з опрацювання та підготовки до другого читання проекту Закону України про добровільне об'єднання територіальних громад (реєстр. № 0915);

Робоча група Комітету з опрацювання та підготовки до другого читання проекту Закону України про засади державної регіональної політики (реєстр. № 0908);

Робоча група для підготовки на базі законопроектів з реєстр. №№ 1229 – 1229-3 одного узгодженого проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ»;

Робоча група з підготовки комітетських слухань на тему: «Питання тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь»;

Робоча група з підготовки комітетських слухань з питання проблем міст районного значення, що виникають в ході реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади;

Робоча група з підготовки комітетських слухань з питань впровадження Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

Робоча група з опрацювання законопроекту «Про державну службу» (реєстр. № 2490) припинила свою роботу і на засіданні Комітету 1 липня підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування доручено підготувати законопроект у другому читанні на розгляд Комітету.

Склад робочих груп формувався на базі підкомітетів Комітету із залученням працівників секретаріату Комітету, Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України, органів державної влади та представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування. Робочі групи Комітету вивчали інформацію, документи, інші матеріали, проводили зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, громадських організацій.

Протягом першої та другої сесій парламенту члени Комітету були учасниками створених Головою Верховної Ради України В.Гройсманом робочих (експертних) груп з питань законодавчого забезпечення децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування (С.Власенко, М.Федорук, О.Березюк),

з питань сприяння реформуванню територіальних громад базового рівня (С.Власенко, О.Дехтярчук, Ю.Бублик), з підготовки проекту Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні (С.Власенко).

Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 27 березня 2009 року № 246 було створено Консультативну раду з питань місцевого самоврядування. Голову Комітету С.Власенка за посадою включено до її складу.

Голову Комітету С.Власенка відповідно до Розпорядження Голови Верховної Ради України від 17 грудня 2014 року № 1286 «Про затвердження персонального складу Комісії з питань нагородження Почесною грамотою та Грамотою Верховної Ради України» включено до складу Комісії.

Розпорядженням Голови Верховної Ради України В.Гройсмана від 18 лютого 2015 року № 225 у Верховній Раді України було утворено експертну групу з питань підготовки законопроекту «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», затверджені Положення про експертну групу та її персональний склад. До її складу було включено представників Комітету: Голову Комітету С.Власенка, Секретаря Комітету О.Гончаренка та голову підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко.

КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, КОМІТЕТСЬКІ СЛУХАННЯ

ФОРМИ РОБОТИ КОМПЕТІВ

1. Формами роботи комітетів є

засідання,

слухання в комітетах.

4. Комітети можуть організовувати

"круглі столи", конференції

та інші заходи, проведення яких не

На виконання Плану роботи Комітету на першу-другу сесії парламенту, норм статті 42 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» у період з листопада 2014 року по липень 2015 року Комітетом були проведені комітетські слухання на теми: «Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації», «Питання тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь»,

«Про співробітництво територіальних громад», круглий стіл на тему: «Професіоналізація державної служби та забезпечення прав громадян на якісні державні послуги у рамках обговорення проекту нової редакції Закону України «Про державну службу», конференцію «Законодавчі шляхи підвищення прозорості та відкритості роботи депутатів місцевих рад», круглий стіл в рамках проекту «Рада за Європу» на тему: «Регіональна політика в контексті Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС»ЄС, парламентський конституційний семінар «Зміни до Конституції України: відносини державної влади та місцевого самоврядування».

Відповідно до Плану роботи 23 лютого 2015 року Комітетом було проведено круглий стіл на тему «Професіоналізація державної служби та забезпечення прав

громадян на якісні державні послуги у рамках обговорення проекту нової редакції Закону України «Про державну службу» за сприяння та підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні, Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO), Програми Ради Європи «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні», громадської організації «Правова Рада України», Програми ЄС-ОЕСР SIGMA, Програми USAID «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво».

Під час круглого столу народні депутати України, які представляють всі депутатські фракції і групи парламенту, представники органів державної влади, інститутів громадянського суспільства, науковці та експерти обговорили комплекс питань, пов'язаних із визначенням сфери дії законодавства про державну службу, створенням цілісної системи управління державною службою та модернізацією системи оплати праці та пенсійного забезпечення державних службовців.

Результати обговорення були узагальнені в Рекомендаціях, схвалених на засіданні Комітету 4 березня 2014 року, відповідно до яких Верховній Раді України рекомендовано розглянути та прийняти нову редакцію Закону України «Про державну службу», що базується на європейських принципах державного управління з одночасним внесенням змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеві державні адміністрації» та інших законів, що стосуються державної служби, а також розглянути і прийняти нову редакцію Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

За ініціативи Всеукраїнської громадської організації «Інститут Політичної Освіти», 2 березня 2015 року Комітетом було проведено конференцію «Законодавчі шляхи підвищення прозорості та відкритості роботи депутатів місцевих рад» за сприяння та підтримки Програми «МАТРА» Посольства Королівства Нідерландів в Україні.

Під час конференції Всеукраїнська громадська організація «Інститут Політичної Освіти» представила пропозиції депутатів місцевих рад з усіх регіонів України щодо внесення змін до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про доступ до публічної інформації», зібрані впродовж 2014-2015 років під час семінарів, що проводилися в рамках проекту «Прозора та відкрита місцева рада».

За наслідками обговорення учасники Конференції визнали за необхідне: законодавчо визначити строки звітування постійних депутатських комісій перед радою та оприлюднення звітів; передбачити необхідність врегулювання радою процедури своєчасного та повноцінного інформування територіальної громади про засідання постійних депутатських комісій та їх порядок денний (на веб-сайті ради та в комунальних засобах масової інформації у разі їх наявності) та встановити відповідальність за її недотримання; надати можливість членам територіальної громади вносити пропозиції на розгляд депутатської комісії та брати участь в їх обговоренні; унормувати питання ведення протоколів та звукозаписів (відеозаписів) засідань постійних депутатських комісій, а також їх оприлюднення.

Рекомендації Конференції були схвалені на засіданні Комітету 9 березня 2015 року.

29 квітня Голова Комітету С.Власенко взяв участь у круглому столі «Дієздатність реформованих громад: міф чи реальність», який був організований всеукраїнською громадською організацією «Асоціація сприяння самоорганізації населення».

В рамках круглого столу відбувалась презентація та обговорення проектів законів України «Про органи самоорганізації населення» (реєстр. № 2466) та «Про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання» (реєстр. № 2467).

У вітальній промові С.Власенко відзначив важливість здійснення подальших кроків з децентралізації, яка дасть можливість Україні впоратися з сучасними викликами. Розуміючи під децентралізацією в основному збільшення повноважень органів місцевого самоврядування, надання їм достатніх організаційних, ресурсних та фінансових можливостей для їх повноцінної реалізації, голова Комітету звернув увагу, що не менш важливим є забезпечення права участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення через органи самоорганізації населення. Розуміючи необхідності підтримки та прийняття законопроектів, Комітет докладе максимум зусиль для якнайшвидшого їх розгляду. При цьому, було наголошено на тому, що не може бути ідеальних законопроектів і Комітет відкритий для конструктивної критики та пропозицій. В результаті є сподівання отримати важливі для держави закони, які відобразатимуть потреби громадянського суспільства та кращий міжнародний досвід у відповідних сферах суспільних відносин.

29 квітня 2015 року Голова Комітету С.Власенко взяв участь у Першому щорічному круглому столі міських голів, в рамках якого здійснювалася презентація досліджень українських міст та обговорення реформи децентралізації. Вітаючи учасників заходу, С.Власенко зазначив, що Комітет є послідовним прихильником децентралізації та добровільного об'єднання громад, оскільки спроможні громади – це спроможна Україна. Водночас він зауважив, що на сьогодні немає єдиного підходу, які саме громади базового рівня мають бути, у зв'язку з чим висловив сподівання на конструктивне обговорення даної проблематики під час круглого столу.

Голова Комітету інформував присутніх про початок роботи Конституційної комісії на чолі з Головою Верховної Ради України В.Гройсманом, яка покликана не тільки працювати над змінами до Основного Закону нашої держави, а й розглядати питання децентралізації. Він також зазначив, що на сьогодні першочерговими завданнями, окрім конституційних змін, є розробка нового закону про місцеві вибори та впровадження Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

С.Власенко подякував організаторам за можливість взяти участь у заході та висловив готовність до більш тісної співпраці з муніципальною спільнотою.

18 травня 2015 року Комітет провів комітетські слухання на тему: «Питання тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста

Севастополь». Проведення відповідних слухань було передбачено Планом роботи Комітету на період діяльності другої сесії Верховної Ради України VIII скликання та заплановано з метою обговорення суспільно-політичної ситуації на території Автономної Республіки Крим, аналізу діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування щодо реалізації прав громадян, які проживають на тимчасово окупованій території.

Дані слухання включали обговорення трьох ключових проблем: політико-правові, соціально-економічні та гуманітарні наслідки тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь; правове забезпечення та реалізація прав і свобод громадян України, законних інтересів юридичних осіб та держави в умовах тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь; шляхи реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

Фактично, комітетські слухання стали першим за останній рік заходом такого високого публічного рівня, на якому всебічно, комплексно і з максимальною повнотою було розглянуто практично увесь спектр питань, пов'язаних із різноплановими аспектами становища навколо тимчасової окупації Російською Федерацією території Кримського півострова, а також запропоновано шляхи до його реінтеграції в Україну.

Увагу учасників слухань було повернуто до проекту Рекомендацій, який, окрім констатуючої частини з аналізом фактичних обставин ситуації, законодавчої основи врегулювання окремих питань, наслідків її реалізації органами виконавчої влади, іншими державними інституціями включав також цілий блок рекомендацій вищим органам державної влади.

Зокрема, пропонувалось Верховній Раді України восени 2015 року провести парламентські слухання відповідного спрямування, Президенту України до кінця 2015 року розглянути можливість прийняття рішення про доцільність, засади та порядок утворення і роботи дорадчого органу з питань деокупації та реінтеграції в Україну території Кримського півострова, Кабінету Міністрів України невідкладно оприлюднити повідомлення з висловленням офіційної позиції Кабінету Міністрів України про хід виконання прийнятих нормативно-правових актів, що стосуються тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, до кінця 2015 року розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про стратегію деокупації та реінтеграції в Україну території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь», а також Державну програму з деокупації та реінтеграції в Україну Кримського півострова, прийняти рішення щодо доцільності створення Фонду з реінтеграції в Україну Кримського півострова, а також джерел та обсягів його фінансування, розробити та внести на розгляд Верховної Ради України нову редакцію Конституції Автономної Республіки Крим, що має силу і статус закону України тощо.

Важливим резонансним фактором, який пройшов через усі теми обговорення і виступи, стало забезпечення прав кримськотатарського народу, ухвалення документів і вжиття заходів, котрі б дозволили вирішити проблеми, що накопичилися в питаннях його інтеграції в Україну як невід'ємної складової української політичної нації. Особливої гостроти та значення це питання набуло

на тлі відзначення на державному рівні Дня пам'яті і скорботи з нагоди депортації кримських татар, який припадав також на 18 травня цього року.

У комітетських слуханнях, що пройшли під головуванням секретаря Комітету, керівника міжфракційного депутатського об'єднання «Крим» у Верховній Раді України, народного депутата України О.Гончаренка взяли участь народні депутати України, представники органів державної влади та неурядових установ, науковці, експерти, політичні діячі. Свої доповіді, співдоповіді, виступи до уваги аудиторії слухань та засобів масової інформації представили Уповноважений Верховної Ради України з прав людини В.Лутковська, Заступник Голови Центральної виборчої комісії А.Магера, Заступник Міністра культури України Р.Карандеєв, Голова громадської організації «Кримський центр ділового та культурного співробітництва «Український Дім» А.Щекун, Завідувач відділу забезпечення діяльності Уповноваженого Президента України з питань кримськотатарського народу А.Жумаділов, Директор Департаменту з питань громадянства, реєстрації та роботи з громадянами з тимчасово окупованої території України Державної міграційної служби України А.Чередниченко, Експерт громадської організації «Центр громадянської освіти «Альменда» Г.Рассамахіна, Експерт Інституту демократії імені Пилипа Орлика Н.Беліцер, Експерт Благодійного фонду «Майдан закордонних справ» Ю.Смелянський, Голова Кримської республіканської організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» А.Сенченко та інші.

За результатами обговорення та опрацювання пропозицій учасників слухань, Комітет на своєму засіданні 3 червня 2015 року схвалив Рекомендації слухань.

22 травня 2015 року було проведено комітетські слухання на тему: «Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації».

З моменту здійснення Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України певних кроків на шляху комплексної реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, комітетські слухання стали першим заходом такого високого публічного рівня, на якому розглянуто поточний стан вказаної реформи. Дані слухання включали обговорення таких питань, як: фінансова підтримка міст районного значення, статус таких міст в перспективі та їх місце в процесі об'єднання територіальних громад. Крім того, учасники комітетських слухань порушували питання щодо створення штучних перешкод об'єднанню територіальних громад з боку районної влади.

За наслідками комітетських слухань були підготовлені Рекомендації, які, окрім констатуючої частини з аналізом фактичних обставин ситуації, законодавчої основи врегулювання окремих питань, включають також цілий блок рекомендацій вищим органам державної влади.

Зокрема, Верховній Раді України пропонувалося розглянути пропозицію щодо надання статусу міст обласного значення всім містам і селищам – районним центрам до 1 вересня 2015 року з метою проведення обрахунку Державного бюджету України на 2016 рік. Кабінету Міністрів України було запропоновано забезпечити належну інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання

територіальних громад, забезпечити врахування інтересів територіальних громад при розробленні перспективних планів формування територій Автономної Республіки Крим та областей. На виконання положень абзацу четвертого частини другої статті 78 Бюджетного кодексу України комітет звернув увагу Уряду на необхідність пришвидшити затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору.

Крім того, Комітет звернувся до Кабінету Міністрів України з проханням надати інформацію про шляхи вирішення питань, які виникають в ході реалізації Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», зокрема щодо фінансової підтримки державою об'єднаних територіальних громад у 2016 році, та Міністерства фінансів України – надати інформацію про стан бюджетного забезпечення міст районного значення у зв'язку із змінами до Бюджетного та Податкового кодексів України.

У комітетських слуханнях взяли участь народні депутати України, міські голови міст районного значення, представники органів державної влади, провідних асоціацій органів місцевого самоврядування України та неурядових установ, науковці, експерти. Свої доповіді, співдоповіді, виступи до уваги аудиторії слухань та засобів масової інформації представили Український міський голова – голова Асоціації малих міст України П.Козирев, голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчук, заступник Голови Комітету С.Кудлаєнко, заступник виконавчого директора – директор Центру аналізу та розробки законодавства Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» О.Слободжан, Олевський міський голова Житомирської області А.Повар, Тростянецький міський голова Сумської області Ю.Бова, Пирятинський міський голова Полтавської області О.Рябоконт, Новоукраїнський міський голова Кіровоградської області О.Корінний, Бобринецький міський голова Кіровоградської області Л.Кравченко, Боярський міський голова Київської області Т.Добрівський, Червонозаводський міський голова Полтавської області В.Сидоренко та інші.

Комітет провів також виїзні слухання з питань впровадження Закону України «Про співробітництво територіальних громад», що відбулися 11, 12 червня 2015 року в місті Полтава. Ці слухання проводились в рамках здійснення Комітетом моніторингу реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад», з моменту прийняття якого минув майже рік (17 червня 2014 року). У комітетських слуханнях взяли участь народні депутати України – члени Комітету, голова Полтавської обласної державної адміністрації В.Головко, голова Полтавської обласної ради П.Ворона, керівник Проекту GIZ «Реформа управління на сході України» Н.Хемпель, директор Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування Національної академії державного управління при Президенті України В.Толкованов, програмний координатор Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво» І.Парасюк, міські голови, представники органів державної

влади, провідних асоціацій органів місцевого самоврядування України та неурядових установ, науковці, експерти.

Дані слухання включали обговорення практики впровадження Закону у співробітництві територіальних громад Полтавської області, яка, по кількості укладених договорів про співробітництво, є однією з найбільш активних в Україні (на сьогодні в Україні зареєстровано 17 договорів про співробітництво територіальних громад). Зокрема, на комітетських слуханнях були представлені такі проекти співробітництва територіальних громад: «Придбання сміттєвоза та контейнерів для покращення матеріально – технічної бази громад – спільний крок до чистого довкілля Пирятинського краю»; «Сміттева революція в громадах м.Червонозаводське, с.Токарі та с.Піски як приклад вдалого співробітництва територіальних громад»; «Красиве село». Облаштування місць збору твердих побутових відходів та придбання контейнерів для сміття на території трьох сільських громад Полтавського району»; «Міжмуніципальне співробітництво: цілеспрямований соціальний захист громадян. Реконструкція та дооснащення Решетилівського трудового архіву - шлях до покращення обслуговування населення та енергозбереження»; «Оновлення життя Семенівської місцевої пожежної охорони (на базі с. Оболонь Полтавської області) – запорука безпечної життєдіяльності сільських громад». Вказані проекти стали переможцями конкурсу та реалізуються при співфінансуванні Уряду Німеччини в рамках проекту GIZ «Реформа управління на сході України» в територіальних громадах Полтавської області.

Під час слухань наголошувалось, що створення умов для співробітництва територіальних громад та його стимулювання є одним із важливих напрямів реформи місцевого самоврядування в Україні. На відміну від багатьох країн, де співпраця між окремими територіальними громадами є звичним явищем, в Україні вона допоки не є широко розповсюдженою практикою, але поступово у місцевого самоврядування в Україні з'являються юридичні і фінансові можливості для ефективної співпраці.

Крім того, учасники слухань зазначали, що перевагою Закону України «Про співробітництво територіальних громад» є відсутність зайвої регламентації дій органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, що дає їм можливість самостійно обирати шляхи та механізми співробітництва, шукати джерела фінансування відповідних проектів.

Також було відзначено, що Закони України «Про співробітництво територіальних громад» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад» не є конкурентними, а встановлюють альтернативні механізми співпраці територіальних громад.

За наслідками комітетських слухань були підготовлені Рекомендації, які Комітет схвалив на своєму засіданні 17 червня 2015 року (Протокол № 18).

Члени Комітету зазначили, що органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на території Полтавської області проведено значний обсяг роботи та досягнуто позитивних результатів щодо розвитку співробітництва територіальних громад. Водночас, співробітництво територіальних громад не набуло досі широкого поширення в усіх регіонах України, що обумовлено різноманітними проблемами організаційного, інституційного, фінансового, правового, інформаційного та іншого характеру,

що потребують належної уваги та вирішення вже найближчим часом у тісній співпраці Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, громадських об'єднань, наукових установ тощо.

З метою вирішення встановлених проблем та активізації співробітництва територіальних громад Рекомендації містять пропозиції:

– Верховній Раді України та її комітетам продовжити у співпраці з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх асоціаціями, іншими заінтересованими організаціями аналіз практики застосування Закону України «Про співробітництво територіальних громад»;

– Кабінету Міністрів України: вжити усіх передбачених чинним законодавством заходів щодо інтенсифікації співробітництва територіальних громад, заохочення органів місцевого самоврядування до розвитку такого співробітництва; забезпечити належне фінансове та ресурсне забезпечення співробітництва територіальних громад, зокрема через діяльність Державного Фонду регіонального розвитку, інших інноваційних інструментів регіонального та місцевого розвитку; поінформувати Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування про проблеми, які виникають в ході реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад» та шляхи їх вирішення; забезпечити підготовку висококваліфікованих кадрів з питань розвитку міжмуніципального співробітництва, зокрема шляхом впровадження відповідних модулів у навчальні програми в усіх навчальних закладах, що входять до національної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування; посилити інформаційне забезпечення процесів співробітництва територіальних громад;

– органам місцевого самоврядування та їх асоціаціям: сприяти у поширенні міжнародного та вітчизняного досвіду, кращих практик співробітництва територіальних громад; забезпечити необхідну інституційну підтримку подальшому розвитку співробітництва територіальних громад, зокрема шляхом утворення відповідних ресурсних центрів («центрів компетенцій») з питань міжмуніципального співробітництва; розвивати взаємодію з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями, насамперед з метою залучення додаткових ресурсів для співробітництва територіальних громад; посилити інформаційну та просвітницьку роботу серед депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування, громадян щодо пропагування різних аспектів міжмуніципального співробітництва; забезпечити консультації з громадськістю, належний рівень взаємодії та співпраці між владою та громадянами в процесі підготовки та реалізації проектів співробітництва територіальних громад.

19 червня відбувся третій семінар-круглий стіл в рамках проекту «Рада за Європу» на тему: «Регіональна політика в контексті Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС». Народні депутати України, представники уряду та провідні експерти України та ЄС, що взяли участь у круглому столі, обговорили проблеми впровадження реформи децентралізації, нову регіональну політику в Україні та транскордонне співробітництво. Круглий стіл було організовано за підтримки Української частини Парламентського комітету асоціації, Комітету з питань

державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування у рамках проекту «РАДА за ЄВРОПУ», що впроваджується Лабораторією законодавчих ініціатив та фінансується Європейським Союзом.

Представляв Комітет на даному заході Секретар Комітету О.Гончаренко.

13 липня 2015 року Комітетом спільно з ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив» було проведено парламентський конституційний семінар «Зміни до Конституції України: відносини державної влади та місцевого самоврядування». Семінар був присвячений обговоренню проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України» (щодо децентралізації влади) (реєстр. № 2217а), поданого Президентом України П.Порошенком. Зокрема, учасники семінару у своїх виступах торкалися питання системи місцевої влади, відносин органів державної влади з органами місцевого самоврядування, повноважень вищих органів державної влади та Президента України.

Відкриваючи обговорення змін до Конституції, Голова Комітету С.Власенко запропонував зосередити увагу на обговоренні найбільш контраверсійних питань законопроекту, а саме: запровадженні інституту префекта, який є новим для Конституції України, обговоренні його повноважень; наділленні повноваженнями Президента України щодо зупинки актів органів місцевого самоврядування з одночасним зверненням до Конституційного суду України, якщо вони суперечать Конституції України, створюють загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці; зазначенні в перехідних положеннях законопроекту, а не в перехідних положеннях Конституції України про особливий статус Донецької та Луганської областей, який визначається законом; обранні місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на найближчих чергових місцевих виборах на два роки.

Подякувавши за участь у заході представникам широкого експертного середовища, С.Власенко передав слово співорганізаторам заходу – директору Програми USAID «Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво» А.Шевченку та голові ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив» І.Когуту, які у своєму вітальному слові подякували Комітету за надану можливість провести захід в стінах Верховної Ради України та погодилися із запропонованим порядком денним.

Під час заходу зі своїми коментарями виступили запрошені експерти: В.Мусіяка, М.Теплюк, В.Пархоменко та І.Коліушко.

Професор кафедри галузевих правових наук Національного університету «Києво-Могилянська академія», заступник голови Конституційної комісії В.Мусіяка висловив свою прихильність до закладеної в законопроекті ідеї, проте висловив конструктивні зауваження до механізму її реалізації. Щодо інституту префектів В.Мусіяка наголосив, що це нововведення не змінює статус-кво з огляду на текстуальне закріплення ролі префектів в системі виконавчої влади. Також він звернув увагу на те, що повноваження префектів можуть бути врегульовані законом, що дозволить парламенту на свій розсуд їх розширювати. В аспекті скасування актів префектів Президентом та Урядом, В.Мусіяка висловив побоювання про закладання конфлікту між цими двома суб'єктами. Також він скептично поставився до запровадження тимчасового державного уповноваженого на території із зупиненими повноваженнями місцевих рад та їх

голів, адже в проекті змін до Конституції не розкриті питання про підконтрольність, підзвітність та відповідальність такої посадової особи.

Заступник керівника Апарату Верховної Ради – керівник Головного юридичного управління, член Конституційної комісії М.Теплюк, зосередив увагу присутніх на певних сторонах законопроекту. Зокрема, він згадав про оновлення засад функціонування органів місцевого самоврядування, збереження громади, формування районними та обласними радами власних виконавчих органів та розмежування функцій місцевого самоврядування та державної влади на місцях. М.Теплюк зауважив, що реформа місцевого самоврядування на засадах децентралізації потребує прийняття ще низки законів та підзаконних нормативно-правових актів, і їх представлення до обговорення одночасно з проектом змін до Конституції значно б полегшило роботу та знизило ризики.

Заступник директора Центру аналізу та розробки законодавства «Асоціації міст України» В.Пархоменко висловив узагальнену позицію Асоціації, що законопроект, попри певні вади, не містить суттєвих прогалин, і тому Асоціація підтримує його прийняття Верховною Радою України.

Голова Правління Центру політико-правових реформ І.Коліушко відмітив помітну роль громадськості в підготовці законопроекту. Він зазначив, що законопроект загалом виконує завдання реформи та значно покращує правове регулювання місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою України. Втім вказав на деякі недоліки: суперечливість повноважень, якими пропонується наділити, префекта. Наприклад, якщо одними положеннями законопроекту передбачається, що виконавча влада на місцях здійснюється тільки префектами, інші положення проекту унормовують існування територіальних органів центральних органів виконавчої влади. Також він зауважив, що префектові доведеться створювати свій штат з огляду на повноваження щодо забезпечення виконання державних програм. Окремо І.Коліушко вказав на необхідність укрупнювати теперішні райони і на те, що варто надати Президенту України право припиняти повноваження органу місцевого самоврядування без ускладненої процедури, закладеної в тексті законопроекту.

Свої думки щодо тексту також висловили інші експерти, науковці та народні депутати України. Співробітник Інституту держави і права імені В.М.Корецького НАН України І.Кресіна звернула увагу на недоцільність підконтрольності префектів Кабінету Міністрів України, оскільки префекти не належать до урядової вертикалі. Ю.Ключковський, в свою чергу, схвально поставився до реформи адміністративно-територіального устрою, порядку делегування повноважень в рамках здійснення влади на місцях, проте також зробив зауваження щодо повноважень префектів. На його думку, префект не повинен забезпечувати виконання державних програм, і його функції можуть бути занадто розширеними через волю парламенту.

Участь у семінарі взяли народні депутати України, члени Конституційної комісії, представники органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх провідних асоціацій, експерти та науковці, представники громадськості.

ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ, АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНІВ

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на виконання норм Закону України «Про комітети Верховної Ради України» постійно здійснює аналіз практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів та їх посадових осіб з питань, віднесених до предмету відання Комітету та прийнятих з початку роботи Верховної Ради України восьмого скликання.

На виконання норм статті 24 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» було скеровано звернення до Кабінету Міністрів України з проханням надати інформаційну допомогу щодо здійснення Урядом заходів на виконання Законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей».

КОНТРОЛЬНА ФУНКЦІЯ КОМІТЕТІВ

полягає в:

1) аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд

Верховної Ради України;

9) направленні матеріалів для відповідного реагування в межах, установлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам.

стаття 14

Закону України "Про комітети Верховної Ради України"

1. Комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, здійснюють аналіз практики застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України, аналіз відповідності закону прийнятих ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасності їх прийняття. За наслідками такого аналізу комітет вносить державним органам, органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам рекомендації щодо приведення у відповідність із законом підзаконного нормативно-правового акта.

Аналіз практики застосування Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» як в цілому, так і окремих аспектів було проведено Комітетом на його засіданнях 24.04.2015 та 01.07.2015. Члени Комітету заслухали з цього приводу інформацію Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, представлену заступником Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України - керівником апарату В.Негодою.

В.Негода відзначив, що до проблематики застосування законодавчих норм даного закону доведеться повертатися ще неодноразово. Так, Прикінцеві положення Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» надають Кабінету Міністрів України трьохмісячний строк для підготовки необхідних нормативно-правових актів. Першим документом, який дав старт об'єднанню, стала Методика формування спроможних територіальних громад, затверджена Урядом України 08.04.2015. До цього моменту фактично тривав підготовчий (нульовий) етап реформи, а загалом таких етапів передбачається ще п'ять.

При цьому основне навантаження лежить на обласних державних адміністраціях, покликаних підготувати перспективні плани формування громад в

областях та подати їх на розгляд обласних рад. І тільки після затвердження цих планів Кабінетом Міністрів України, буде дано початок реальним юридично обґрунтованим ініціативам щодо об'єднання на рівні органів місцевого самоврядування. Що стосується вже проведених зустрічей, заходів, то їх можна вважати попередніми етапами з елементами просвітницької роботи.

Заступник Міністра поінформував, що кущові наради, круглі столи, конференції тощо за участі представників Міністерства, асоціацій органів місцевого самоврядування пройшли в усіх регіонах України. Він наголосив, що в ході цих заходів детальне обговорення торкнулося трьох взаємопов'язаних проблем: реалізація Закону України «Про співробітництво територіальних громад», Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та питань фінансової децентралізації.

Членам Комітету було повідомлено про ініціацію Міністерством кадрових призначень з питань реформування та децентралізації влади в обласних державних адміністраціях, а також про утворення офісів реформ в усіх регіонах України, навчання їх персоналу, умови фінансування із позабюджетних фондів та перших кроках діяльності.

У ході дискусії та обміну думками народні депутати України - члени Комітету, уповноважений представник Мінрегіону, запрошені особи дійшли спільної позиції щодо необхідності посилення просвітницької компоненти для належного представлення цілей і завдань реформи, залучення до цього процесу засобів масової інформації центрального, регіонального та місцевого рівнів, можливостей депутатського корпусу парламенту, його профільного комітету. При цьому практично всі учасники обговорення наголошували на забезпеченні добровільного характеру об'єднання територіальних громад, намаганні не допустити волонтаристських дій та адміністративного тиску в процесі децентралізації. Також не викликав жодних заперечень висновок Голови Комітету С.Власенка про те, що реформу місцевого самоврядування в Україні не вдасться провести до чергових місцевих виборів 25 жовтня 2015 року. Як зазначив Голова Комітету, досвід європейських країн, зокрема прибалтійських і скандинавських, свідчить, що цей процес, насправді, не обмежується кількома місяцями, а триває по декілька років.

16 вересня 2014 року було прийнято Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 1680-VII, 17 березня 2015 року було прийнято Закон України «Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 256-VIII. Комітет звернувся до Кабінету Міністрів України з пропозицією надати інформаційну допомогу та повідомити про здійснені Кабінетом Міністрів України заходи на виконання зазначеного Закону.

Кабінет Міністрів України доручив Міністерству юстиції України надати інформацію та повідомити Комітет про здійснені Кабінетом Міністрів України заходи на виконання Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» № 1680-VII. Листом від 20.05.2015 року Міністерство юстиції України поінформувало Комітет, що пунктом 2 Доручення Прем'єр-міністра України А.Яценюка від 4 листопада 2014 року №39099/1/1-14 щодо виконання пункту 3 статті 10 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» центральним та місцевим органам виконавчої влади поставлено завдання забезпечити відповідно до компетенції підготовку проектів законів та інших нормативно-правових актів, що впливають із зазначеного Закону, у тому числі в разі необхідності проектів актів щодо приведення законодавчих актів та рішень Уряду у відповідність до нього.

У свою чергу Міністерству юстиції України було доручено подати Кабінету Міністрів України узагальнюючий перелік нормативно-правових актів, які розроблятимуться центральними органами виконавчої влади для забезпечення реалізації цього Закону. На виконання даного завдання Кабінету Міністрів України були надіслані пропозиції заінтересованих органів щодо підготовки актів законодавства України, необхідних для реалізації цього закону.

Верховна Рада України, ухваливши Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», затвердила обсяг видатків для проведення у 2015 році чергових виборів до органів місцевого самоврядування у розмірі 1 180 300,0 тисяч.

На виконання пункту 1 частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», відповідно до якого на комітети покладаються функції щодо аналізу практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів тощо, Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування звернувся до Центральної виборчої комісії з проханням поінформувати чи достатній цей обсяг для проведення у 2015 році чергових місцевих виборів.

Центральна виборча комісія у відповіді на звернення Комітету, навівши необхідні розрахунки, поінформувала про достатність коштів.

РОЗ'ЯСНЕННЯ КОМІТЕТУ

Відповідно до частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України.

Керуючись даною нормою, Комітет на своєму засіданні 3 червня 2015 року за зверненням Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України затвердив роз'яснення щодо застосування положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в частині визначення строків здійснення окремих етапів об'єднання. При цьому, проект вказаного Роз'яснення було підготовлене фахівцями секретаріату Комітету та попередньо розглянуто на засіданні підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою.

Надання роз'яснення положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в частині визначення строку здійснення окремих етапів об'єднання територіальних громад, зокрема, використання терміну «протягом певної кількості днів», потребувало відповідей на наступні ключові питання.

Чи означає термін «протягом певної кількості днів», який використовується в Законі України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (далі – Закон) як повністю названий у відповідній нормі закону проміжок часу чи як граничний строк, протягом якого повинні вчинитись певні дії? При цьому, Комітетом враховувалась думка фахівців Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Всебічно дослідивши порушені питання Комітет дійшов висновку, що проведення громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю) протягом певної кількості днів слід розуміти як визначення граничного проміжку часу, протягом якого мають бути проведені певні заходи та оприлюднені їх результати.

Комітет також звернув увагу, що призначаючи громадське обговорення сільський, селищний, міський голова повинен виходити з необхідності залучення якомога більшої кількості зацікавлених учасників, враховуючи організаційні можливості виконавчих органів ради, а також визначати такі строки проведення громадського обговорення, які б слугували гарантією реалізації права громадян на висловлення власної думки.

Щодо прийняття сільськими, селищними, міськими, обласними радами протягом 30 днів рішень з питань добровільного об'єднання територіальних громад та щодо надання протягом 10 робочих днів висновку Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною державною адміністрацією, Комітет вважає, що в даному випадку також йдеться про граничний проміжок часу, в межах якого може бути прийняте відповідне рішення.

Також Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на своєму засіданні 1 липня 2015 року прийняв рішення звернутись до обласних рад з роз'ясненням щодо перейменування населених пунктів у зв'язку з прийняттям парламентом Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

У роз'ясненні вказувалось, що відповідно до підпункту «є» пункту 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що символіка комуністичного тоталітарного режиму – символіка, що включає, зокрема, назви областей, районів, населених пунктів, районів у містах, у яких використані імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, працювали в радянських органах державної безпеки, а також назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік та похідні від них, назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницями Жовтневого перевороту 25 жовтня (7 листопада) 1917 року, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті (крім назв, пов'язаних з опором та вигнанням нацистських окупантів з України або з розвитком української науки та культури).

Згідно пунктів 7 та 8 статті 7 Прикінцевих та перехідних положень Закону Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування доручено у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом в установленому порядку провести громадські слухання та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо перейменування населених пунктів, районів та областей, назви яких містять символіку комуністичного тоталітарного режиму.

Відповідно до цього Закону Верховна Рада України у тримісячний строк, який обчислюється з дня закінчення строку, визначеного пунктом 7 цієї статті Закону, приймає рішення про перейменування населених пунктів та районів, назви яких містять символіку комуністичного тоталітарного режиму, з урахуванням пропозицій, поданих Радою міністрів Автономної Республіки

Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, та рекомендацій Українського інституту національної пам'яті. У разі якщо протягом строку, встановленого пунктом 7 цієї статті Закону, пропозиції щодо перейменування населених пунктів та районів, назви яких містять символіку комуністичного тоталітарного режиму, не були подані до Верховної Ради України, відповідне рішення про перейменування таких населених пунктів та районів приймається Верховною Радою України на підставі рекомендацій Українського інституту національної пам'яті.

Членами Комітету зазначалось, що для вирішення питання перейменування населених пунктів згідно чинного законодавства Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними радами, Київською та Севастопольською міськими радами до Верховної Ради України мають бути надіслані: подання Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради, Київської та Севастопольської міської ради з обґрунтуванням пропонованого перейменування населеного пункту, ухвалене на сесії відповідної ради.

До подання повинні бути додані: рішення районної або міської (міст республіканського в Автономній Республіці Крим і обласного значення) ради, рішення відповідної сільської, селищної, міської (міст районного значення) ради щодо перейменування населеного пункту, прийняті з урахуванням думки громадян відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; соціально-економічна характеристика населеного пункту.

Отже, у рішенні Комітету вказується, що прийняття Верховною Радою України відповідно до її конституційних повноважень рішення про перейменування населених пунктів можливе лише за умови додержання всіма уповноваженими суб'єктами встановлених чинним законодавством вимог до порядку його ініціювання та розгляду.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ФУНКЦІЯ КОМІТЕТУ

2. До складу колегії входять міністр (голова колегії), перший заступник міністра, заступники міністра, заступник міністра - керівник апарату, **можуть входити** керівники самостійних структурних підрозділів апарату міністерства, територіальних органів міністерства, а також **за згодою - представники інших державних органів**, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, наукових і навчальних закладів, громадських об'єднань, інші особи.

стаття 14
Закону України
«Про Центральні органи виконавчої влади»

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на своїх засіданнях розглядав пропозиції державних органів щодо включення членів Комітету до складу колегій, комісій.

Так, керуючись статтею 4 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та з метою поглиблення співпраці з Національним агентством України з питань державної служби, зокрема, в частині законодавчого забезпечення сфери державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, до складу колегії цього органу Комітет одностайно делегував народного депутата України, голову підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум.

До складу колегії Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Комітет визначив кандидатури Першого заступника Голови Комітету О.Ледовських та Заступника голови Комітету С.Кудлаєнка.

Членами Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку, що створена Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Комітетом одностайно визначено голову підкомітету з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності А.Реку та голову підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчука.

МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО, УЧАСТЬ У РОБОТІ КРУГЛИХ СТОЛІВ, ТЕМАТИЧНИХ ЗАХОДАХ І ЗУСТРІЧАХ

Участь комітетів у міжпарламентській діяльності, **взаємодія з міжнародними організаціями**

стаття 23

Народні депутати України – члени Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування беруть активну участь у роботі парламентських делегацій Верховної Ради України до низки міжнародних європейських організацій та є членами депутатських груп Верховної Ради України з міжпарламентських

зв'язків із 33 країнами світу.

До складу Постійної делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи входять Голова Комітету С.[Власенко](#) – заступник члена Постійної делегації та Секретар Комітету О.[Гончаренко](#) – член Постійної делегації.

До складу Постійної делегації у Парламентській асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі входить Заступник Голови Комітету С.[Кудлаєнко](#) – заступник члена Постійної делегації.

До складу Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ) входить Заступник Голови Комітету В.[Курило](#) – Заступник Глави Постійної делегації.

До складу Української частини Парламентського комітету асоціації входить голова підкомітету А.[Шкрум](#) – заступник члена Української частини Комітету.

Щодо участі народних депутатів України - членів Комітету в групах з міжпарламентських зв'язків.

С.Власенко – член групи з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії.

І.Балога – член групи з міжпарламентських зв'язків з Чеською Республікою.

О.Березюк – член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.

О.Бойко – член групи з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль; член групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія; член групи з міжпарламентських зв'язків з Японією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Королівством Норвегія; член групи з міжпарламентських зв'язків з Естонською Республікою.

Ю.Бублик – член групи з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Канадою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Литовською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща.

О.Гончаренко – співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Куба; член групи з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Королівством Данія.

В.Гуляєв – член групи з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща; член групи з міжпарламентських зв'язків з Японією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Швейцарською Конфедерацією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії; член групи з міжпарламентських зв'язків з Австрійською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Литовською Республікою.

О.Дехтярчук – член групи з міжпарламентських зв'язків з Естонською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Хорватія.

М.Добкін – член міжпарламентської комісії зі співробітництва Верховної Ради України та Національних Зборів Республіки Білорусь; член групи з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою.

С.Кудлаєнко – заступник члена Постійної делегації у Парламентській асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі; Заступник керівника групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Чилі; член групи з міжпарламентських зв'язків з Латвійською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща.

О.Ледовських – член групи з міжпарламентських зв'язків з Туркменістаном; член групи з міжпарламентських зв'язків з Угорщиною; член групи з міжпарламентських зв'язків з Литовською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Словацькою Республікою.

Е.Матвійчук – член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Болгарія; член групи з міжпарламентських зв'язків з Королівством Саудівська Аравія; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Корея; член групи з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Конго.

А.Река – член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Куба; член групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль; член групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Швейцарською Конфедерацією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Чорногорією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Словацькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Португальською Республікою.

М.Федорук – член групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії; член групи з міжпарламентських зв'язків з Литовською Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Японією.

А.Шкрум – співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки; член групи з міжпарламентських зв'язків з Королівством Швеція; член групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії; член групи з міжпарламентських зв'язків з Турецькою Республікою; член групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Німеччина; член групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща.

Керуючись статтями 13, 23 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», які надають можливості для широкої взаємодії з міжнародними організаціями, Комітет впродовж вказаного періоду розвивав тісні взаємовигідні відносини з низкою профільних міжнародних програм. Так, партнерами Комітету є:

- Програма Ради Європи «Посилення місцевої демократії та підтримка реформ місцевого самоврядування в Україні»;
- Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичність»;
- Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO);
- Академія Фольке Бернадотта (Шведське урядове агентство з питань миру, безпеки і розвитку), яка розпочинає реалізацію нового проекту «Місцеве самоврядування і верховенство права в Україні»;
- програми місцевого розвитку ПРООН;

19 січня 2015 року голова підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою Микола Федорук зустрівся із експертами оціночної компанії «Mendez England & Associates, Inc.».

Метою зустрічі було обговорення взаємодії і співпраці з проектом «Ініціатива захисту прав і представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні (ДІАЛОГ)», що фінансується USAID. Серед запрошених були – Р.Найяр-Стоун, керівник експертної групи оцінки NORC при Університеті Чикаго та У.Білоткач, експерт з децентралізації та муніципального розвитку. На зустрічі було обговорено важливість та ефективність проекту «Ініціатива захисту прав і представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні (ДІАЛОГ)», який сприяє виробленню спільної позиції між органами державної влади та органами місцевого самоврядування щодо розвитку місцевого самоврядування і вирішення проблем життєдіяльності територіальних громад.

М.Федорук наголосив, що USAID вже багато років допомагає Україні у впровадженні заходів з розвитку місцевого самоврядування та висловив надію на подальшу співпрацю.

У період з 22 по 25 січня 2015 року Заступник Голови Комітету С.Кудлаєнко перебував у Республіці Польща з метою налагодження міжпарламентських зв'язків.

Із 15 по 19 лютого 2015 року голова підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою М.Федорук і голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко перебували з навчальним візитом у м.Копенгаген (Королівство Данія) та м. Стокгольм (Королівство Швеція). Метою візиту було ознайомлення українських фахівців з досвідом публічної комунікації реформ, інструментами та методами інформування громадськості, вивчення та формування громадської думки на прикладі Королівств Данії та Швеції. Візит було здійснено за сприяння Шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні».

Голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум у складі Української частини Парламентського комітету асоціації Україна – ЄС взяла участь у засіданні ПКА у м. Брюссель (Королівство Бельгія) у період з 24 по 25 лютого 2015 року.

Член Комітету О.Березюк з 9 по 11 березня 2015 року перебував у Французькій Республіці (м. Страсбург) з метою участі в пленарному засіданні Європейського Парламенту.

З 14 по 19 березня 2015 року Заступник Голови Комітету В.Курило у складі Постійної делегації Верховної Ради України у ПА ЄВРОНЕСТ перебував у м. Єреван (Республіка Вірменія), де брав участь у Четвертій пленарній сесії ПА ЄВРОНЕСТ та засіданнях постійних комісій Асамблеї.

Голова Комітету С.Власенко у період з 25 по 31 січня 2015 року брав участь у заходах Першої частини сесії 2015 року ПАРЕ; у період з 17 по 19 березня 2015 року – в засіданні Комітету ПАРЕ з юридичних питань і прав людини; у період з 22 по 24 березня 2015 року – в засіданні Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців та переміщених осіб; з 29 березня по 1 квітня 2015 року – в засіданні Комітету ПАРЕ з питань виборів суддів Європейського суду з прав людини; з 8 по 11 червня 2015 року – в засіданні Комітету ПАРЕ з виборів суддів Європейського суду з прав людини у м. Париж (Французька Республіка); з 18 по 21 травня 2015 року – у засіданні Комітету ПАРЕ з юридичних питань і прав людини у м. Єреван (Республіка Вірменія);

Голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчук перебував з 31 березня по 1 квітня 2015 року в м.Вроцлав (Республіка Польща) з метою участі в обговоренні питань у сфері системної трансформації і запровадження реформи самоврядування.

Секретар Комітету О.Гончаренко в період з 19 по 25 квітня 2015 року перебував у м.Страсбург у складі Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЕ з метою участі у Другій частині сесії 2015 року Асамблеї.

29-30 квітня 2015 року з делегацією Верховної Ради України у м. Варшава перебував Заступник Голови Комітету С.Кудлаєнко. Під час візиту відбулася зустріч із Маршалком Сенату Республіки Польща Б.Борусевичем, на якій було обговорено питання імплементації реформ в Україні та ситуацію на Сході нашої держави. Учасників заходу було повідомлено про перебіг реформ в Україні, а також про результати саміту «Україна-ЄС».

4-5 травня 2015 року голова підкомітету з питань місцевого самоврядування Ю.Бублик взяв участь у Європейському Конгресі місцевого самоврядування, що відбувся у м. Краків (Польща). Європейський Конгрес місцевого самоврядування став платформою взаємообміну поглядів, місцем зустрічі лідерів місцевого самоврядування, регіональних еліт з представниками державних адміністрацій, а також громадських та бізнес організацій. Метою та місією Конгресу було створення корисної атмосфери і кращих умов співпраці між центральноєвропейськими країнами і регіонами. До участі в дискусіях та засіданнях Конгресу було запрошено осіб, які є кращими міжнародними авторитетами та експертами в даній галузі.

Секретар Комітету О.Гончаренко у період з 6 по 8 травня 2015 року перебував у м. Париж, де зустрівся з головами парламентських комітетів з європейських справ та закордонних справ.

У період з 25 по 29 травня 2015 року у рамках співробітництва з проектом Німецького товариства технічного співробітництва (GIZ) «Реформування управління на Сході України», Голова Комітету С.Власенко, голова підкомітету з питань місцевого самоврядування Ю.Бублик, голова підкомітету з питань

регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності А.Река, член Комітету В.Гуляєв взяли участь у навчальній поїздці з питань інституційного забезпечення розвитку міжмуніципального співробітництва до Федеративної Республіки Німеччина. Під час візиту члени делегації ознайомились з роботою Центру компетенції з питань міжмуніципального співробітництва Міністерства внутрішніх справ та спорту, Установи публічного права «Підприємство з надання послуг «Драйайх та Ной-Ізенбург», Товариства з розвитку інфраструктури для широкосмугового Інтернету в Обергессен Федеральної землі Гессен, Освітнього центру управління Федеральної землі Тюрінгія, провели робочу зустріч з мером міста Естріх-Вінкель.

Секретар Комітету О.Гончаренко та голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум у період з 8 по 14 червня 2015 року на запрошення французької сторони з метою обміну досвідом і поглиблення двостороннього співробітництва у складі делегації депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Французькою Республікою перебували у м. Париж (Французька Республіка).

Голова Комітету С.Власенко та Секретар Комітету О.Гончаренко у період з 21 по 27 червня 2015 року у складі Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЕ перебували у м. Страсбург для участі у Третій частині сесії 2015 року Асамблеї.

З 6 по 8 липня 2015 року з метою ознайомлення із досвідом Французької Республіки в процесі децентралізації у м. Париж та м. Ніцца перебували Голова Комітету С.Власенко, голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко, голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчук. Робоча програма візиту включала зустрічі з керівництвом Сенату та його комітетів, сенаторами та адміністративними працівниками, а також поїздку до м. Ніцца з метою безпосереднього ознайомлення з французькою практикою впровадження децентралізації.

Під час роботи першої та другої сесій парламенту Голова Комітету С.Власенко провів зустрічі:

- з представниками Академії Фольке Бернадотта (Шведське урядове агентство з питань миру, безпеки і розвитку), яка розпочинає реалізацію нового проекту «Місьцеве самоврядування і верховенство права в Україні»;

- з директором Швейцарського бюро співробітництва в Україні п.Гвідо Бельтрані та представниками Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO);

- з директором Центру експертизи реформ місцевого самоврядування Генерального секретаріату Ради Європи п. Даніелем Попеску, Заступником Голови Офісу Ради Європи в Україні Оленою Литвиненко та представниками Програми Ради Європи «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні»;

- з координатором проекту Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ «Реформа управління на Сході України» Т.Журавлем;

- з Координатором системи ООН в Україні та Постійним представником ПРООН п. Нілом Вокером і Керівником програм місцевого розвитку ПРООН Оксаною Ремигою;

- з представниками шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні», що реалізується Шведською асоціацією місцевих влад і регіонів (SALAR) та її дочірньою компанією SKL International;

- з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні Еліавом Белоцерковські;

- з Керівником групи дружби з Україною Сенату Французької Республіки, Головою Комісії Сенату Французької Республіки з питань економіки, сталого розвитку та впорядкування територій Ерве Мореєм, у якій також взяли участь Радник Посольства Французької Республіки в Україні Фредерік де Туше та Адміністративний працівник Сенату Французької Республіки Жеремі Рубен.

10 березня 2015 року у рамках співпраці з проектом Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні» (Швеція) Комітет делегував Заступника Голови Комітету С.Кудлаєнка та голову підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум до складу Наглядової ради проекту.

27 березня Голова Комітету С.Власенко та Заступник Голови Комітету С.Кудлаєнка взяли участь у стартовій конференції проекту «Працюючи разом для зміцнення верховенства права в місцевому самоврядуванні», яка проходила Академією Фольке Бернадотта (Державне агентство з питань миру, безпеки та розвитку, м. Стокгольм, Швеція) у місті Львові.

Під час конференції між уповноваженими представниками Академії Фольке Бернадотта та Комітетом з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування було підписано протокол про співпрацю.

Голова Комітету С.Власенко наголосив, що в рамках протоколу про співпрацю члени Комітету будуть задіяні в підготовці та проведенні спільних заходів. Комітет сприятиме Академії Фольке Бернадотта в реалізації Проекту, зокрема, в організації співпраці з органами місцевого самоврядування, їх провідними асоціаціями, центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також допоможе в процесі відбору експертів для якісної підготовки та успішного впровадження заходів.

У свою чергу, представники Академії Фольке Бернадотта взяли на себе зобов'язання в рамках співпраці здійснювати експертну допомогу в роботі Комітету, в тому числі шляхом залучення фахівців для проведення спеціальних семінарів та організовувати зустрічі з обміну досвідом між членами Комітету і працівниками його секретаріату та відповідними посадовими особами європейських країн. Керівництво проекту «Місцеве самоврядування і верховенство права в Україні» поінформувало, що проект готовий надавати Комітету логістичну та технічну підтримку у проведенні організованих Комітетом та спільних заходах (конференціях, круглих столах, комітетських слуханнях), підтримки у розробці та публікації спеціальних матеріалів, листівок, буклетів для розвитку громадянського суспільства тощо.

С.Власенко запевнив, що Комітет готовий до співпраці з проектом та використання шведського досвіду організації та реформування місцевого самоврядування як орієнтиру реалізації принципу децентралізації влади.

27 березня 2015 року у Комітеті відбулася зустріч зі співдоповідачами Моніторингового комітету Парламентської Асамблеї Ради Європи з питань дотримання обов'язків та зобов'язань держав-учасниць Ради Європи Майліс Репс та Жан-Клодом Міньюном. З української сторони у заході взяли участь голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії, народний депутат України О.Бойко, заступник Керівника Апарату Верховної Ради України О.Мартиненко та в.о. виконавчого директора Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» О.Слобазан.

Під час зустрічі членів Моніторингового комітету було поінформовано про стан реформування законодавства у сфері місцевих виборів та децентралізації. Зокрема, українська сторона повідомила про створення у Верховній Раді України експертних груп з питань децентралізації та з питань підготовки законопроекту про місцеві вибори та основні напрями реформування законодавства у відповідних сферах. Крім того, делегацію було інформовано про стан виконання законів України «Про засади державної регіональної політики» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад», а також про останні зміни до бюджетного та податкового законодавства, що мають стати базою для створення потужних та самодостатніх територіальних громад, ефективного використання внутрішнього потенціалу регіонів та є важливою частиною процесу децентралізації. Жан-Клод Міньюн, як представник Франції у Раді Європи, запевнив українську сторону в готовності до співпраці з метою сприяння проведенню реформ в Україні з урахуванням французького досвіду у сфері децентралізації. Майліс Репс подякувала за надану інформацію та інформувала про продовження роботи Моніторингового комітету у травні поточного року.

14 квітня 2015 року Голова Комітету С.Власенко взяв участь у Конференції «Лідерство – місцеве самоврядування – розвиток», яка була організована Центром експертизи реформ місцевого самоврядування Ради Європи в рамках Програми «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні».

У вітальній промові С.Власенко відзначив актуальність обраної теми заходу, наголосивши, що саме справжні лідери, а особливо на місцевому рівні, мають стати рушійною силою реформ, що наразі проводяться в Україні. Голова Комітету подякував представникам Офісу Ради Європи та Швейцарського бюро співробітництва в Україні за їх бажання передати та застосувати найкращий досвід європейських реформ на українських теренах та побажав плідної дискусії учасникам конференції. Під час заходу також були обговорені питання ролі лідерства під час змін, пов'язаних з реформою місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні, представлено британський та польський досвід впровадження ефективного та відповідального місцевого самоврядування, обговорено проблеми розвитку лідерства, а також представлені результати та пріоритети впровадження програми «Академія лідерства» Ради Європи.

16 квітня 2015 року у Комітеті відбулася зустріч Голови Комітету С.Власенка та члена Комітету О.Березюка з представниками низки місій та

проектів Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). У зустрічі взяли участь Гаулі Хохен – керівник місії «Інтегрований розвиток міст», Дрегер Штефан – керівник місії «Децентралізація в Україні», Гляйхманн Іріс – керівник проекту GIZ у м. Львів, Б'янк Тімо – експерт проекту GIZ, Мар'яна Кухлевська – експерт проекту GIZ, Тарас Журавель – координатор проекту GIZ «Реформа управління на Сході України».

Гаулі Хохен поінформував присутніх про завдання очолюваної ним місії, яка впродовж трьох років реалізуватиме інтегровані програми розвитку у трьох українських містах: Чернівцях, Вінниці та Полтаві. Суть інтегрованого підходу полягає у системності та комплексності заходів, на відміну від секторального чи суто галузевого планування. Аналогічного характеру програма вже діє у м. Львові, де змогла продемонструвати позитивні результати. Формуючи програми у трьох нових містах, представники місій брали до уваги необхідність залучення громад Заходу, Центру і Сходу України де вже існує певна готовність адміністрації, бізнесу та громадськості до співпраці. На наступних етапах роботи отримані у цих містах напрацювання могли б слугувати хорошим орієнтиром для розповсюдження на рівні відповідних областей і держави в цілому.

С.Власенко подякував представникам GIZ за увагу до України, щире прагнення бачити її цивілізованою, європейською, демократичною країною. Очільник Комітету вказав, що цього можна досягти завдяки реформуванню влади на засадах децентралізації, однак Україна ще потребує зусиль, щоб викристалізувати свій шлях успішної децентралізації. У Комітеті базовим рівнем для реформування вважають сільську, селищну, міську громади, а в якості пріоритетного завдання – підвищення їх спроможності здійснювати необхідні повноваження та надавати послуги. В цьому сенсі місія «Інтегрований розвиток міст» видається цілком своєчасною і корисною. Голова Комітету наголосив, що нам конче потрібні стратегія та історія досягнення успіху, розповсюдження інформації про позитивні здобутки серед усіх міст України і не лише серед обласних центрів, але й міст районного значення, проблематика яких дещо відрізняється.

Характеризуючи презентовані заходи місії, О.Березюк назвав їх програмою ламання стереотипів і традиційних підходів. Адже розширюються горизонти співпраці, поглиблюється співробітництво між містами, органами місцевого самоврядування та органами державної влади, іноземними партнерами. Зокрема, найбільш проблемний і важливий фінансовий аспект передбачає залучення коштів як Євросоюзу, так і місцевих та державного бюджетів. Цікаво було б також вдосконалити вже діючу Львівську програму GIZ, а також розглянути додаткові можливості взаємодії міст, що мають багато подібного в історичному розвитку, наприклад пари Львів-Чернівці, Полтава-Вінниця тощо.

Д.Штефан, ще раз наголошуючи на бажанні всілякої підтримки децентралізації, звернув увагу партнерів з Комітету на необхідності збору всебічної інформації для визначення адресатів допомоги. При цьому пріоритет надаватиметься підсилению громад як головних суб'єктів децентралізації. Також він порушив питання ролі областей в децентралізації, врахування регіональної специфіки, необхідності розробки та застосування широкого інструментарію для громадян щодо їх участі у процесах децентралізації.

На думку С.Власенка, на сьогодні зроблено лише одиничні юридичні кроки з децентралізації, прийнято відповідний закон, проте практична реалізація ще не починалася. Голова Комітету вказав, що - «це лише одна частина проблеми. Повноцінну децентралізацію не можна проводити, не змінивши Конституцію України. На сьогодні єдиної концепції вдосконалення конституційних положень немає. Були певні ідеї та кроки Президента України, створено також відповідну парламентську комісію на чолі з Головою Верховної Ради України, однак процес іде надто повільно і ми категорично не встигаємо. Особливо з огляду на проведення чергових місцевих виборів 25 жовтня».

О.Березюк вказав на можливі суперечності в ході децентралізації між органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями, місцевим і центральним рівнями управління. На його думку це обумовлено, в першу чергу, питаннями розпорядження фінансовими ресурсами. Він також підкреслив важливість досвіду Східної Європи у сфері реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади, необхідність єдності гілок влади і суспільства при визначенні концептуальних засад децентралізації, підкресливши, що на сьогодні її не досягнуто.

Підсумовуючи результати зустрічі, Голова Комітету подякував гостям за конструктивну розмову, висловлену готовність до співпраці, надання всілякої допомоги та запевнив, що Комітет, окрім нормопроектної роботи із законодавчого забезпечення реформ, готовий також бути комунікативним майданчиком з роз'яснювальною, просвітницькою, пропагандистськими функціями, залучаючи до своїх засідань, слухань, круглих столів, семінарів, конференцій, інших заходів широке коло представників органів державної влади та місцевого самоврядування, сільських, селищних, міських голів, депутатський корпус місцевих рад, експертне середовище вітчизняних та іноземних неурядових організацій.

23 січня 2015 року на запрошення Асоціації малих міст України Голова С.Власенко взяв участь у засіданні Правління асоціації та координаційної ради секції малих міст Асоціації міст України.

Під час зустрічі представники органів місцевого самоврядування міст районного значення висловили своє занепокоєння повільним та непослідовним впровадженням реформи місцевого самоврядування та обговорили можливі шляхи вирішення проблем, що виникли після схвалення Верховною Радою України наприкінці минулого року урядових законопроектів щодо бюджетної децентралізації та податкової реформи.

У своєму виступі Голова Комітету С.Власенко наголосив, що Комітет готовий підтримати усі ініціативи асоціацій органів місцевого самоврядування, спрямовані на подальше реформування бюджетного та податкового законодавства з метою створення дієздатних громад, проведення комітетських та парламентських слухань, присвячених проблемам місцевого самоврядування.

Голова Комітету вказав, що під час схвалення Державного бюджету України на 2015 рік та внесення останніх змін до Бюджетного та Податкового кодексів України всупереч інтересам органів місцевого самоврядування до бюджетного законодавства були внесені елементи децентралізації. Як наслідок, заклади

дошкільної освіти та культури міст районного значення, сіл та селищ будуть передані в управління районним державним адміністраціям, що зробить ці послуги більш віддаленими від споживачів та може призвести до суспільної напруги.

С.Власенко повідомив учасників заходу про позицію Комітету, що основним принципом децентралізації повинно бути посилення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування базового рівня – сіл, селищ, міст. Водночас, без внесення необхідних змін до Конституції України та законодавчих актів у сфері місцевого самоврядування децентралізація через бюджетне законодавство не буде ефективною та створюватиме колізії у вітчизняному законодавстві.

Голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії Олена Бойко та член Комітету Олег Березюк взяли участь у засіданні Консультативної ради з питань місцевого самоврядування, яка відбулася 26 січня 2015 року під головуванням Голови Верховної Ради України В.Гройсмана за участі народних депутатів України, представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій із всеукраїнським статусом, експертів неурядових організацій.

29 січня 2015 року Заступник голови Комітету С.Кудлаєнко взяв участь у прес-брифінгу, який відбувся в Українському кризовому медіа-центрі на тему: «Децентралізація в Україні: як перейти від розмов до реального втілення реформи?». С.Кудлаєнко зазначив, що зміна системи державного управління досить складна і потребує комплексного підходу, а саме втілення конституційної та адміністративно-територіальної реформ. Перше, що зробив новий склад Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – це включив до порядку денного свого засідання розгляд у другому читанні двох важливих законопроектів, яких давно чекають територіальні громади - законопроект «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (реєстр. № 0915) та «Про засади державної регіональної політики» (реєстр. № 0908). Заступник Голови Комітету поінформував учасників заходу, що усі поправки та пропозиції, які надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до цих законопроектів були детально опрацьовані Комітетом. На сьогодні дані законопроекти перебувають на експертизі в Головному юридичному управлінні Апарату Верховної Ради України і їх внесення до сесійної зали парламенту очікується вже найближчим часом. С.Кудлаєнко повідомив учасників зібрання, що окрему дискусію викликало вилучення статті 12-ї із законопроекту з реєстр. № 0915, що передбачала формування територій громад на основі перспективного плану. Він висловив думку, що стаття має бути повернута до остаточної версії законопроекту, адже відсутність чіткого плану та критеріїв може спровокувати формування неспроможних громад та ускладнити міжбюджетні відносини. Сергій Кудлаєнко висловив впевненість, що нова система управління державою сприятиме розвитку демократії в Україні і допоможе зберегти її цілісність та незалежність.

5 березня 2015 року Голова Комітету С.Власенко та Заступник Голови Комітету С.Кудлаєнко взяли участь у засіданні, на якому було заслухано зведений звіт фахового огляду «Муніципальна консолідація в Європі: тенденції і рішення щодо об'єднання та співробітництва», що був підготовлений

представниками міністерств, відповідальних за місцеве і регіональне управління, країн-членів Ради Європи - членами Європейського комітету з питань демократії та врядування Ради Європи (CDDG) та фіналізований Центром експертизи реформ місцевого самоврядування Ради Європи. На засіданні учасників було ознайомлено із досвідом європейських країн з питань реформ муніципальної консолідації, зокрема Грузії, Норвегії та Латвії.

Голова Комітету Сергій Власенко та член Комітету Олег Березюк взяли участь у III-му Всеукраїнському форумі місцевого самоврядування, який проводився за ініціативи Львівської міської ради у період з 26 по 27 березня 2015 року. Під час заходу зауважувалось, що він є комунікаційною платформою для обговорення та напрацювання консолідованих рішень у сфері місцевого самоврядування для представників муніципалітетів, громадських організацій, профільних експертів, представників міжнародних програм, а також законодавчих і виконавчих органів влади України.

Виступаючи на форумі, Голова Комітету С.Власенко вказав, що ми повинні готуватися до серйозної, глибокої, тривалої роботи з питань децентралізації, в тому числі на рівні парламентських комітетів. Однак цьому не сприяє позбавлений логіки розподіл предметів відання між ними і, як наслідок, порушення цілісності та системності при опрацюванні та підготовці законопроектів. Питання штучно розірваних повноважень між комітетами має бути вирішене, виходячи з критеріїв оптимізації роботи парламенту і забезпечення підготовки якісних законопроектів.

С.Власенко підкреслював, що на сьогодні узгодженої та підтриманої всіма гілками влади та політичними силами концепції реформування місцевого самоврядування не напрацьовано. Кожен висловлює власну позицію і єдиного погляду на децентралізацію немає. Доповідач підкреслював, що Комітет готовий стати майданчиком для висловлення думок та формування такої моделі децентралізації влади, яка б найкраще підходила для України, результатом запровадження якої мають бути спроможні територіальні громади. Ми повинні все детально проаналізувати, адже європейський досвід є різним і не всі моделі європейської муніципальної консолідації можна застосувати у нашій державі.

Голова Комітету С.Власенко зазначав, що іноземний досвід показує, що без просвітницької роботи, без позитивних прикладів історії досягнення успіху не буде об'єднання територіальних громад. Необхідно здійснювати роз'яснювальну роботу серед населення щодо механізмів імплементації реформи місцевого самоврядування, доведення її основної мети до кожної територіальної громади із залученням фахівців, науковців та практиків у сфері місцевого самоврядування, оскільки саме від організації цієї роботи буде залежати ефективність реформування, результативність змін, спрямованих на укріплення місцевого самоврядування і зміцнення української державності.

Член Комітету О.Березюк, який виступав модератором Третього Форуму місцевого самоврядування, наголошував, що на сьогоднішньому етапі державного будівництва питання децентралізації публічної влади є ключовим у реформуванні всього державного механізму та висловив переконання, що дієвість такого реформування можна забезпечити лише послідовним дотриманням ключового постулату «сильні громади – сильна держава», а також наявністю консолідованої позиції усіх зацікавлених сторін.

Учасники заходу зазначили, що політична воля та прагнення вищого керівництва держави впроваджувати реформи у ключових галузях розвитку країни повинна опиратися на дієздатні органи місцевого самоврядування, які б здійснювали якісні перетворення на місцях. Таким чином, органи місцевої влади повинні стати координаційними центрами стабілізації ситуації в Україні та локомотивами впровадження реформ у державі.

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади продовжує залишатися в центрі уваги суспільства і держави. Це ще раз засвідчив вже традиційний XI-й Український муніципальний форум, що відкрився у місті Одесі 22 червня 2015 року. Форум було організовано Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» за сприяння міжнародних неурядових організацій. Він зібрав сотні учасників з усіх куточків України, які представляють її великі і малі міста, а також керівників органів державної влади, безпосередньо причетних до питання реформування системи здійснення влади.

Одним із ключових виступів при відкритті Форуму став виступ Голови Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенка, в якому прозвучала реальна, збалансована оцінка процесів реформування, які, за словами керівника Комітету, потребують буквально «хірургічної точності». С.Власенко застеріг від поспіху в реформуванні, його спрощенні та підгонці під конкретну дату. «Насправді, це складний і тривалий процес, що продовжується роками. І на користь цієї тези говорить досвід Польщі, країн Прибалтики і Скандинавії. Крім того, слід комплексно розглядати проблему» – наголосив очільник Комітету.

Так, якщо говорити про зростання бюджетних надходжень, порівняно з 2014 роком, то треба пам'ятати про ріст цін, значну інфляцію, не кажучи вже про падіння курсу гривні. Загалом, і на це вказував Комітет, у ході минулорічного бюджетного процесу, було невірно закладено поділ на так звані «білі» або «чорні» в залежності від статусу, громади. Позитивні зрушення для бюджетів міст обласного значення поєднуються з несприятливим і негативним станом бюджетів районного значення.

Голова Комітету також закликав при об'єднанні територіальних громад враховувати думку жителів навіть найменших сіл і категорично заперечив можливість директивного закриття територіальних громад з населенням менше 900 осіб.

С.Власенко звернув увагу на відсутність системи поширення досвіду спільної роботи органів місцевого самоврядування, який напрацьовано при реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад», і який міг би реально сприяти процесам об'єднання. В цьому вочевидь переконалися члени Комітету під час нещодавно проведених виїзних комітетських слухань на Полтавщині.

Голова Комітету висловив своє бачення першочергових кроків, які необхідно здійснити найближчим часом при проведенні реформування. Нагадав про підготовку нової редакції закону про місцеві вибори, повідомив про реєстрацію проекту постанови щодо проведення чергових місцевих виборів 25 жовтня 2015 року, торкнувся окремих аспектів підготовки змін до Конституції

України, наголосив на необхідності скасування податків на пенсійні виплати, усунення дискримінації працюючих пенсіонерів, а також поінформував про хід опрацювання у Комітеті проектів законів України «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування».

С.Власенко запевнив присутніх, що Комітет був і залишатиметься партнером міст у спільній справі із реформування місцевого самоврядування, підготовки її законодавчої основи з врахуванням пропозицій та законних інтересів територіальних громад.

Другий день XI-го Українського муніципального форуму був присвячений питанням партисипативної демократії (демократії участі). Перед учасниками форуму виступили представники кількох проектів, профінансованих норвезькою стороною, які торкалися детального аналізу різноманітних аспектів залучення громадян до місцевого врядування у 20 містах України. Разом із цим, низку практичних напрямків щодо забезпечення відкритості діяльності органів місцевого самоврядування та залучення громадськості до прийняття рішень на місцевому рівні презентували міські голови Бердянська, Славутича, Херсона, Запоріжжя. Вони розповіли про роботу громадських інформаційних центрів, про створення електронних карт проблемних питань міста в галузевому розрізі, поінформували про механізми контролю громадськості за роботою комунальних підприємств, звернули увагу на створення комплексної інформаційної системи взаємодії депутатів міської ради і виборців.

З доповіддю щодо перспектив законодавчого врегулювання окремих форм безпосередньої демократії виступила голова підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії, народний депутат України Олена Бойко. Голова підкомітету надала коротку характеристику законопроектам про місцеві вибори, нещодавно розглянутих парламентом та високо оцінила пропозиції Асоціації міст України до них, як одних із найбільш конструктивних. Вона вказала на ускладнення як майбутнього виборчого процесу, так і процесу добровільного об'єднання територіальних громад у зв'язку з високою ймовірністю їх збігу у часі. О.Бойко також висловила своє бачення щодо низки законопроектів в сфері безпосередньої демократії, вже зареєстрованих у Верховній Раді України, та таких, що розробляються і будуть подані найближчим часом. Серед них проекти, покликані врегулювати подання петицій, в тому числі в електронному вигляді, внесення місцевих ініціатив, організацію і проведення місцевих референдумів, загальних зборів громадян за місцем проживання, формування і діяльність органів самоорганізації населення, здійснення громадського і народного контролю тощо. При цьому голова підкомітету запевнила присутніх, що жодної дискримінації органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб допущено не буде і головною запорукою такого партнерського ставлення стане участь фахівців і експертів органів місцевого самоврядування та їх асоціацій в опрацюванні зазначених проектів та настійне звернення до них за експертними висновками якомога швидше із усього кола питань законопроектної роботи.

О.Бойко наголосила, що підкомітет з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії і Комітет загалом відкриті до співпраці, врахування точок зору і практичного досвіду представників громад. Олена Бойко також відповіла на численні запитання

учасників форуму, що стосувалися порушених у її виступі питань та інших аспектів діяльності Комітету та Верховної Ради України.

Свою роботу XI-й Український муніципальний форум завершив обговоренням питань взаємодії органів місцевого самоврядування з Парламентом України. У ході засідання учасникам було презентовано проект змін до Конституції України щодо децентралізації влади та інструменти взаємодії органів місцевого самоврядування з Верховною Радою України. Свої бачення щодо поточної ситуації висловили Заступник Голови Верховної Ради України О.Сироїд, заступник голови Конституційної Комісії В.Мусіяка, заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В.Негода, голова ради ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив», член Конституційної Комісії І.Когут, в.о. Кузнецовського міського голови І.Куц, координатор виборчих програм Громадянської мережі «ОПОРА» О.Айвазовська, експерт з електронного врядування, представник Швейцарської агенції розвитку та співробітництва Й.Томкова. Про аналогічний досвід у сфері комунікацій у Чехії розповів екс-депутат Парламенту, экс-мер м.Пшелоч Д.Кулка.

Жваву зацікавленість присутніх викликали виступи колишніх міського та селищного голів, а сьогодні – народних депутатів України, голів підкомітетів Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування М.Федорука та А.Реки. Голова підкомітету з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності А.Река зацентрував увагу присутніх на можливості співпраці і взаємодії між муніципалітетами, які надає Закон України «Про співробітництво територіальних громад». Він назвав його «прямою дорогою до об'єднання». А.Река також наголосив, що існуючі на сьогодні законодавчі важелі та засоби застосовуються недостатньо, а їх популяризація на центральному державному рівні майже відсутня. Голова підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою М.Федорук охарактеризував два ключові шляхи співпраці Парламенту і органів місцевого самоврядування, які на сьогодні є найбільш дієвими. По-перше, це підготовчий етап роботи над законопроектами у профільному Комітеті з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. «Це завжди відкритий і щирий діалог с приводу документів, що мають лягти в основу діяльності органів місцевого самоврядування», – зауважив М.Федорук. Також голова підкомітету вказав, що представники органів місцевого самоврядування та їх асоціацій завжди є бажаними учасниками всіх засідань Комітету, а експертні висновки асоціацій уважно вивчаються і сприяють прийняттю виважених рішень з врахуванням інтересів місцевого самоврядування. М.Федорук у своєму виступі також звернув увагу учасників форуму на те, що у Парламенті діє міжфракційне депутатське об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування», яке очолює колишній Дніпропетровський міський голова, а нині - народний депутат України І.Куліченко. До складу цього об'єднання входять представники майже всіх фракцій парламенту, об'єднані значним досвідом роботи в системі місцевого самоврядування. «Ми працюємо за двома найважливішими напрямками: підтримка і просування ініціатив, що сприяють розвитку і реформуванню місцевого самоврядування – з однієї сторони, і недопущення прийняття законів,

які суперечать інтересам самоврядних громад – з іншою», – наголосив голова підкомітету.

М.Федорук підкреслив, що такі широкі зібрання органів місцевого самоврядування, як нинішній Форум, впливають на позицію народних депутатів України, не дають їм «відірватися від землі», пам'ятати про основоположні життєві потреби людей.

«Всі ми – тимчасові, а місцеве самоврядування нехай залишається вічно», – такими словами під оплески присутніх завершив свій виступ М.Федорук.

2 липня 2015 року Голова Комітету С.Власенко взяв участь у X-й Щорічній конференції «Муніципальна консолідація. Інтереси міст районного значення», яку організувала Асоціація малих міст України.

У рамках заходу були обговорені питання децентралізації повноважень і ресурсів, порядок формування економічного, фінансового та адміністративного потенціалу об'єднаних громад. Учасники заходу зауважували, що перед малими містами постали серйозні виклики, пов'язані не лише з об'єднанням територіальних громад, а й з проведенням місцевих виборів. Саме тому малі міста наразі особливо потребують консультативної, методичної та навчальної підтримки. Вказувалось, що саме міста районного значення опинились в ситуації цілковитої невизначеності в умовах порушення термінів проведення реформи місцевого самоврядування, буксування процесу об'єднання територіальних громад. Основні результати реформи місцевого самоврядування повинні бути отримані саме на рівні міст районного значення та селищ-райцентрів, які складають каркас адміністративно-територіального устрою країни сьогодні та в перспективі всі стовідсотково стануть центрами об'єднаних територіальних громад. Вони вже сьогодні надають послуги жителям навколишніх сіл, працевлаштовують сільське населення, але не отримують для цього відповідних ресурсів.

У своєму виступі на Конференції С.Власенко торкнувся основних аспектів триваючого нині конституційного процесу, проблематики призначення Верховною Радою України чергових місцевих виборів 25 жовтня 2015 року в умовах тимчасової анексії Російською Федерацією Кримського півострова, окупації частини Донецької та Луганської областей, наявності зони бойових дій, актуальних питань реалізації Закону України «Про об'єднання територіальних громад», наголосивши на необхідності безумовного дотримання принципу добровільності, неприпустимості адміністративного тиску та застосуванні засобів переконання, потреби у вирішенні проблем фінансово-матеріального забезпечення, досягнення повсюдності територіальної основи місцевого самоврядування тощо. Він підкреслив, що результатом реформування системи місцевого самоврядування в Україні має стати утворення спроможних територіальних громад, наділених належним комплексом повноважень, реально здатних їх виконувати, надавати людям необхідні послуги і нести за це відповідальність.

Учасники зібрання обговорили проект Резолюції, в якій пропонувалось терміново виділити окремий напрям реформи місцевого самоврядування для врахування інтересів малих міст та запропонувати створити при Мінрегіоні окрему тематичну групу для підготовки законопроектів щодо реалізації реформи

місцевого самоврядування; звернутися до Президента України з пропозицією про включення до складу Ради регіонального розвитку представника малих міст України.

До участі в Конференції були запрошені міські голови малих міст України, представники асоціацій органів місцевого самоврядування, органів державної влади, народні депутати України, міжнародні та вітчизняні українські експерти.

ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ

ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТІВ

1. Комітети інформують громадськість про свою діяльність.

На засідання комітетів можуть бути запрошені представники засобів масової інформації.

2. Інформація про поточну діяльність комітетів та прийняті ними рішення розміщуються на офіційному веб-сайті Верховної Ради України в глобальній інформаційній мережі Інтернет, у газеті "Голос України", інших засобах масової інформації.

3. Комітети мають право поширювати у встановленому порядку інформацію про свою діяльність через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет, парламентському телеканалі "Рада" та через інші засоби масової інформації.

стаття 9

Закона України

"Про комітети Верховної Ради України"

Активна участь громадян в управлінні державними справами, їх здатність реально впливати на зміст і спрямованість державно-владних рішень можливі за умов поінформованості широкого загалу про суспільні справи, діяльність органів публічної влади в режимі постійного діалогу з населенням та високої довіри до владних структур з боку громадськості. За цих умов закріплення у законодавстві й реалізація

на практиці принципу гласності є однією з ефективних гарантій демократії, оскільки дає можливість суспільству оперативно реагувати на тенденції розвитку.

Гласність роботи парламенту та Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування забезпечувалась у період роботи першої - другої сесій парламенту також через трансляцію пленарних засідань по телебаченню і радіо, шляхом публікації стенографічних звітів пленарних засідань, засідань Комітету та прийнятих рішень і правових актів у газеті «Голос України» та бюлетені «Відомості Верховної Ради України», передачі всіх стенографічних звітів і прийнятих правових актів через наявну комп'ютерну мережу.

Впродовж звітного періоду роботу Комітету висвітлювали газети «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Дзеркало тижня», журнал «Віче», регіональні газети і журнали. Щодня з інформаційних випусків новин парламентського телеканалу «Рада» громадяни дізнавались про діяльність Комітету, в центрі уваги якого були становище і перспективи розвитку місцевого самоврядування, проблематика життєдіяльності територіальних громад, шляхи подолання кризових явищ тощо.

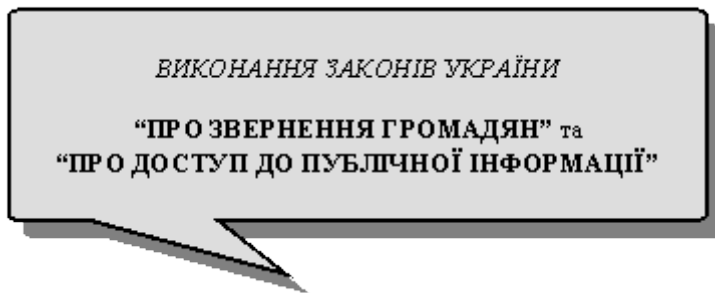
Анонси, прес-релізи про круглі столи та комітетські слухання Комітету постійно скеровувались до засобів масової інформації, прес-служби парламенту. Діяльність депутатського корпусу, керівництва Комітету, підкомітетів Комітету активно оприлюднювалась на офіційному веб-сайті Верховної Ради України та на офіційному веб-сайті Комітету (<http://komsamovr.rada.gov.ua>).

Інформування широкого загалу про діяльність Комітету і прийняті ним рішення забезпечувались через звіти Комітету, відповіді на депутатські запити та звернення, засоби масової інформації, безпосереднє спілкування з громадянами. Саме поєднання всіх цих шляхів дає змогу налагодити постійний інформаційний зв'язок між Комітетом і громадянами.

З метою інформування органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості про свою діяльність, забезпечення прозорості та гласності роботи, Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування прийняв на своєму засіданні рішення про запровадження аудіовізуального запису засідань Комітету (онлайн трансляції) з наступним розміщенням відповідного матеріалу на своєму офіційному веб-сайті.

Комітет прийняв пропозицію Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичність» щодо технічного забезпечення аудіовізуального запису засідань Комітету та готовий активно висвітлювати свою публічну діяльність під час роботи Верховної Ради України VIII скликання.

РОБОТА ЗІ ЗВЕРНЕННЯМИ

Головою Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенком 7 квітня 2015 року було проведено особистий прийом громадян у Верховній

Раді України за участю працівників секретаріату Комітету.

В ході прийому до Голови Комітету звернулися 23 громадян, з яких – 6 повторно, оскільки вважали, що порушені ними питання не були вирішені відповідними органами або вирішені частково.

Так, родина Близнюків звернулася щодо сприяння у зміні цільового призначення земельної ділянки, що знаходиться у їх користуванні. Мешканка міста Києва К.Небесна поскаржилася на неналежний розгляд попередніх звернень Комітету щодо покращення житлових умов її сім'ї, яка проживає у квартирі площею 29,6 кв. м., непридатній для проживання за висновком санітарно-епідеміологічної служби. Громадянки Мірошниченко та Петросюк звернулися зі скаргою на неправомірні дії посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо надання дозволу на приватизацію їх земельних ділянок. Інвалід I групи Гулий поскаржився на безпідставне відключення газопостачання і світла до його житла.

На особистому прийомі також порушувалися питання щодо ремонту водопроводу у селі Стукалівка Гребінківського району Полтавської області, законодавчого врегулювання питань застосування форм безпосередньої демократії та геопросторових даних, надання матеріальної та правової допомоги, захисту майнових прав на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим.

Заявникам було надано інформацію про предмет відання Комітету, юридичне роз'яснення щодо шляхів вирішення порушених ними питань, погоджено органи, до яких будуть скеровані відповідні звернення Комітету та поінформовано про строки їх розгляду.

Результативність роботи з людьми, а саме якість та оперативність вирішення проблемних питань, з якими громадяни звертаються до Комітету, значною мірою впливає на формування серед громадян авторитету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.

Усвідомлюючи це, керівництво та члени Комітету надають особливу увагу забезпеченню дотримання законів України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію», питанням організації прийому громадян та розгляду їх звернень.

Розгляд звернень громадян та сприяння вирішенню зазначених у них проблем завжди було і залишається одним із першочергових завдань Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, адже право на звернення є важливим конституційно-правовим засобом захисту та однією із організаційно-правових гарантій дотримання прав і свобод громадян.

За звітний період до Комітету надійшло близько 5100 інформаційних матеріалів, доручень і розпоряджень керівництва Верховної Ради України та Апарату, законопроектів та пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, рішень органів місцевого самоврядування, інформаційних запитів та звернень, висновків міжнародних та вітчизняних інституцій на законопроекти, пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України. Заяв, скарг, повідомлень, пропозицій від усіх категорій заявників (юридичні особи, органи державної влади і місцевого самоврядування, їх посадові особи, громадяни) надійшло понад 3100. З них письмових звернень від громадян України за першу-другу сесії

ОБОВ'ЯЗКИ КОМІТЕТІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗАКОНОПРОЕКТНОЇ ФУНКЦІЇ

11) вивчати громадську думку, розглядати звернення громадян, об'єднань громадян, будь-які пропозиції, що свідчать про потребу в прийнятті нових законодавчих актів або у внесенні змін до законодавчих актів, і, в разі необхідності, готувати відповідні проекти актів та вносити їх на розгляд Верховної Ради України;

стаття 16

Закону України

"Про комітети Верховної Ради України"

– понад 320, при цьому авторами близько 100 з них були жінки.

Аналіз звернень свідчить, що найбільш актуальними питаннями були питання соціальної сфери, планування органами місцевого самоврядування місцевих бюджетів на 2015 рік, адміністративної

відповідальності та повноважень органів місцевого

самоврядування, видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської

діяльності, практики управління майном територіальних громад, надання матеріальної допомоги громадянам, допомоги у ремонті будівель і споруд, дахів будинків, застосування та використання Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про доступ до публічної інформації» та антикорупційного законодавства.

Переважає більшість питань, що підняті у зверненнях юридичних осіб та громадян України, належать до компетенції місцевих органів влади. Так, протягом даного періоду понад 1700 листів направлено Комітетом на адреси органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, депутатів різних рівнів, підприємств, організацій різних форм власності, громадян. Понад 50 інформаційних листів скеровано на адресу керівництва Верховної Ради України.

Статистика свідчить, що 71 % заяв і скарг, розглянутих Комітетом за даний період, надійшли від соціально незахищених верств населення. Зокрема від людей похилого віку – 52, інвалідів – 12.

Найбільша кількість звернень надійшла від мешканців Харківської, Дніпропетровської, Вінницької, Волинської, Чернігівської областей, але найчастіше звертались жителі м. Києва та Київської області. За результатами розгляду більшість звернень вирішується позитивно, водночас близько 140 заявників звернулись до Комітету повторно.

Про активну позицію депутатського корпусу місцевих рад у вирішенні проблем громад свідчать депутатські звернення до Комітету. За звітний період роботи Комітетом розглянуто понад 200 депутатських звернень, які стосуються найбільш гострих питань життєдіяльності територіальних громад. На даний час на виконанні знаходиться понад 50 депутатських запитів та звернень. У більшості з них ставились вимоги щодо усунення порушень чинного законодавства, які, на думку депутатів, мають місце з боку окремих установ і організацій, посадових осіб. Окремі запити торкалися вирішення соціальних проблем. На депутатські звернення надавались роз'яснення та відповіді Комітету, вони скеровувались для розгляду до уповноважених органів та посадових осіб як виконавчої гілки влади так і місцевого самоврядування.

У зверненнях громадян, що надходили до Комітету, порушувались питання вдосконалення чинного законодавства, в тому числі шляхом внесення пропозицій до законопроектів, які розглядалися і продовжують розглядатися Комітетом, його підкомітетами та робочими групами, роз'яснення і розуміння норм чинних законів, незадовільного становища в окремих сферах суспільно-політичного життя, недоліків у роботі органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема конкретні скарги на рішення, дії чи бездіяльність посадових осіб.

Громадяни висловлювали стурбованість безпідставністю відмов у виділенні земельних паїв, переймалися проблемами одержання державних актів на землю, порушеннями умов договорів оренди, суперечками за межі та розміри індивідуальних земельних ділянок. Продовжують надходити звернення щодо врегулювання земельних відносин, адміністративно-територіального устрою. Так, за вказаний період щодо встановлення та зміни меж адміністративно-територіальних одиниць, перейменування окремих населених пунктів, віднесення до категорії та зняття з обліку населених пунктів надійшло понад 25 звернень.

Надходили звернення й щодо діяльності місцевих рад, серед яких переважна більшість – це скарги на бездіяльність, некоректну поведінку та неправомірні дії міських, сільських та селищних голів. Так, протягом вказаної сесії Комітетом розглянуто близько 60 звернень державних органів, органів місцевого самоврядування, громадян України стосовно удосконалення законодавства з місцевих виборів, надані роз'яснення щодо застосування окремих норм законодавства про державні нагороди, щодо ситуацій, які склалися в окремих сільських, селищних, міських радах.

Більше 100 звернень надійшло щодо питання детальної процедури припинення служби в органах місцевого самоврядування посадовими особами місцевого самоврядування, які працювали на виборних посадах, щодо їх права на соціальні гарантії, гарантовані Законом України «Про статус депутатів місцевих рад», умов виплати грошової допомоги тощо; пропозиції про законодавче врегулювання питання щодо віднесення осіб, які працювали в органах державного управління, певних установах та організаціях до набрання чинності Законом України «Про державну службу», до державних службовців чи посадових осіб місцевого самоврядування з метою покращення їх пенсійного забезпечення; з'ясування питання віднесення певних періодів роботи до стажу державної служби; роз'яснення щодо нарахування пенсії відповідно до законодавства про державну службу; стосовно необхідності збільшення видатків на утримання органів місцевого самоврядування у зв'язку з вкрай недостатньою за розміром оплатою праці посадових осіб місцевого самоврядування, а також працюючих в районних державних адміністраціях державних службовців, посади яких належать до найнижчих категорій посад; питання антикорупційного законодавства відносно державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування; зауваження та пропозиції концептуального характеру до норм проекту Закону України «Про державну службу», підготовленого до розгляду у другому читанні, що надійшли від юридичних і фізичних осіб, які не належали до суб'єктів права законодавчої ініціативи, та вимагали відповіді.

Зацікавленість у суспільстві продовжує викликати проблема із державними символами України, бажання до їх вдосконалення. Так, з початку каденції Верховної Ради України VIII скликання до Комітету надійшло понад 30 звернень щодо конкретних варіантів зміни тексту Державного Гімну України, зображення великого Державного Герба та Державного прапора України.

Під час обговорення даних питань в рамках засідання Комітету, народні депутати України зауважували, що вони потребують суспільного консенсусу і повинні вийти за межі політичної доцільності. Тому остаточне визначення видається дискусійним і малоперспективним. Водночас, Комітет продовжуватиме збирати інформацію, накопичувати та аналізувати матеріали відповідного спрямування.

Понад 50 звернень стосувались порядку застосування окремих положень Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації». Порушувались та потребували роз'яснення питання порядку формування виконавчого комітету ради; призначення на посаду та звільнення з посади тих осіб, які на постійній основі працюють у складі виконавчого комітету ради та чи поширюється на них принцип несумісності з депутатським мандатом; щодо права сільського, селищного, міського голови

декілька раз пропонувати раді одну і ту ж кандидатуру на посаду свого заступника, та чи може рада сама пропонувати таку кандидатуру без згоди відповідного голови.

У багатьох зверненнях йшлося про порядок припинення повноважень тих посадових осіб місцевого самоврядування, які входять до складу виконавчого комітету ради; права та обов'язки секретаря сільської, селищної, міської ради та питання про можливість покладення на нього додаткових обов'язків у складі виконавчого комітету, права та обов'язки керуючого справами виконавчого комітету ради; кількість заступників голови районної та обласної ради; порядок призначення на посади та звільнення з посад керівників підприємств, установ та організацій спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, що перебувають в управлінні районних і обласних рад та про ту роль, яку відіграють в цьому процесі місцеві державні адміністрації, порядок набрання чинності актів органів місцевого самоврядування, повноваження місцевої ради скасовувати свої рішення тощо.

Деякі депутатські запити, звернення, скарги на неналежне виконання чи перевищення своїх повноважень місцевими радами, їх виконавчими комітетами, сільськими, селищними, міськими головами, секретарями рад, іншими посадовими особами місцевого самоврядування, депутатами місцевих рад скеровувалися Комітетом до правоохоронних органів.

За період роботи першої-другої сесій Комітет близько 20 раз звертався до Кабінету Міністрів України з проблемних питань місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою, функціонування органів місцевого самоврядування в межах складних адміністративно-територіальних утворень, врахування зауважень Комітету при доопрацюванні законопроектів «Про Державний бюджет України на 2015 рік», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення процедури розмежування земель державної та комунальної власності».

Цілком прогнозований і зростаючий обсяг надходжень звернень (близько 100) щодо проблем адміністративно-територіальної реформи, викликаний практичними кроками з впровадження Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», почав отримувати Комітет з березня місяця поточного року від сільських, селищних, міських голів, сільських, селищних, міських, районних і обласних рад, асоціацій органів місцевого самоврядування, народних депутатів України, які також переймаються питаннями реформування системи місцевого самоврядування. У зверненнях йшлося про відсутність добровільності при об'єднанні, неврахуванні при цьому органами влади об'єктивних обставин і пропозицій громад та їх представницьких органів, неконституційність об'єднання сільських і селищних громад з міськими, критичні зауваження щодо конкретних варіантів об'єднання, зафіксованих у перспективних планах, затверджених обласними радами, необхідність збереження районів, неможливість завершення процесу об'єднання громад до чергових місцевих виборів 25 жовтня 2015 року, пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», Бюджетного кодексу України тощо.

Саме листи з регіонів критичного змісту, повідомлення народних депутатів України стали причиною розгляду відповідного питання на засіданні Комітету 1

липня 2015 року, де було заслухано і взято до відома інформацію Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо схвалення обласними радами перспективних планів формування територій громад та щодо звернень окремих органів місцевого самоврядування стосовно не дотримання Методики формування спроможних територіальних громад при розробленні таких планів та з інших проблемних питань, які виникають в процесі добровільного об'єднання територіальних громад. Комітет продовжує уважно відстежувати ситуацію, що складається навколо питання добровільного об'єднання територіальних громад, її правові, організаційні, фінансові та суспільно-політичні аспекти і повернеться до її аналізу під час роботи третьої сесії.

За звітний період члени Комітету зустрічалися з представниками територіальних громад, перебуваючи під час тижнів роботи в округах з робочими візитами в областях України. Така форма роботи сприяла безпосередньому спілкуванню мешканців окремих населених пунктів із представниками Комітету, дозволяла оперативно клопотати про допомогу, а головне – вирішувати низку питань на місці, заощадивши час і кошти на дорогу до столиці. У свою чергу це допомагало представникам Комітету виявляти ті проблеми, розв'язання яких потрібно шукати на законодавчому рівні.

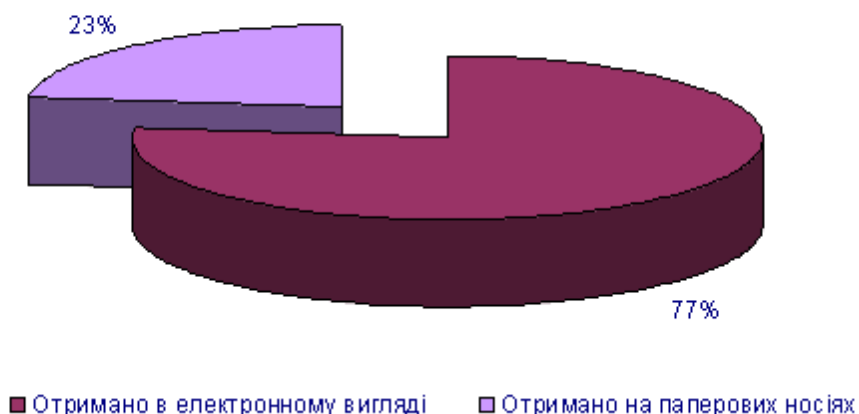
Зважаючи на важливість роботи зі зверненнями громадян, керівництво та члени Комітету у своїй діяльності намагалися використовувати усі можливі механізми захисту прав і свобод людини, поєднуючи при цьому небайдужість, наполегливість, принциповість і доброзичливість.

Серед інших категорій звернень, у Комітеті опрацьовувалися також звернення народних депутатів України, яких надійшло за звітний період понад 110. Вони стосувалися проблематики діяльності органів самоврядування та їх посадових осіб, місцевих органів виконавчої влади, вирішення питань територіального устрою, призначення на посади в органах місцевого самоврядування, позиції Комітету щодо застосування тих чи інших положень законів України, віднесених до його відання, а також поданих пропозицій до законопроектів, над якими працював і продовжує працювати Комітет та утворені ним робочі групи. Розглянуто та надано відповідь на більшість із таких звернень, інші звернення опрацьовуються, в т.ч. у ході підготовки законопроектів до другого читання.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Протягом 1-2 сесій Верховної Ради України VIII скликання на адресу Комітету продовжували надходити запити щодо надання публічної інформації з питань, віднесених до його відання. Загалом було отримано 39 таких запитів, з яких 30 надійшло в електронному вигляді, а 9 – поштою.

Спосіб надходження запиту

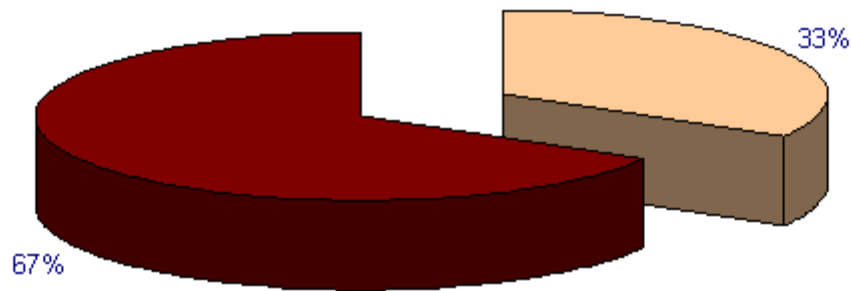

Найбільш запитуваною була інформація статистично-довідкового характеру. Всього надійшло 26 запитів відповідного змісту, тобто 67 % від загальної кількості отриманих Комітетом запитів на інформацію.

У вищевказаних запитах порушувалися питання щодо дат та часу проведення засідань Комітету за окремі періоди, відомостей про присутність на них народних депутатів України – членів Комітету та обліку такої присутності, надання копій протоколів засідань, перейменування окремих населених пунктів, зміну і встановлення їх меж, проведення позачергових місцевих виборів, надання інформації про хід роботи над законопроектами, надання їх копій, чинності різних редакцій Закону України «Про державну службу», роботи веб-сайту Комітету тощо.

Також надходили запити щодо надання правової інформації: (13 запитів або 33%), в яких, зокрема, йшлося про окремі питання ініціювання та розгляду під час роботи парламенту VI скликання законопроекту з реєстр. № 3187-1 «Про місто-герой Севастополь», нормативно-правового регулювання призначення голів місцевих державних адміністрацій, обрання депутатів місцевих рад, дублювання рішень парламенту рішеннями обласних рад, належності території населеного пункту до тимчасово-окупованої, встановлення меж міста Києва тощо.

Характер запитуваної інформації

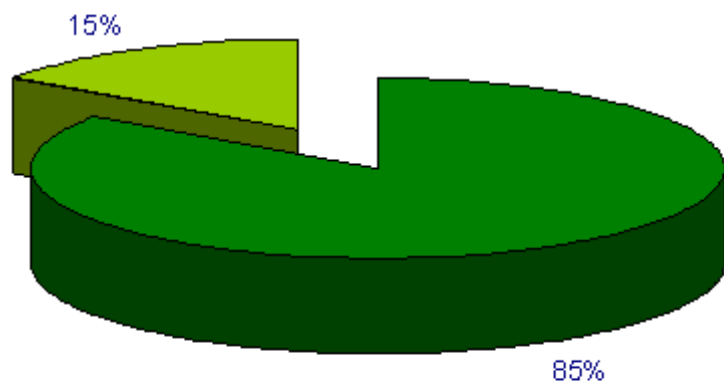

■ Отримання правової інформації ■ Отримання статистично-довідкової інформації

Як правило, опрацювання запитів про надання правової інформації потребувало більше часу, ніж робота з матеріалами статистично-довідкового характеру.

Ініціаторами 33 запитів на інформацію, що надійшли до Комітету, були фізичні особи, а 6 запитів надійшло від юридичних осіб. Таким чином, найактивнішими запитувачами публічної інформації виступають небайдужі до суспільних справ громадяни України. Лише два запити були передані до Комітету відповідно до статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації» для розгляду в межах повноважень з іншого державного органу – Адміністрації Президента України. У свою чергу, Комітет також скерував один із запит до Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.

Суб'єкти подання запиту

■ Громадяни України ■ Юридичні особи

1. Розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію **не пізніше п'яти робочих днів** з дня отримання запиту.

*Стаття 20
Закону України
"Про доступ до публічної інформації"*

Отримані Комітетом запити на інформацію відповідали, в основному, вимогам Закону України «Про доступ до публічної інформації» і тому жодного разу Комітет не скористався нормами Закону України «Про доступ до публічної інформації», що передбачають можливість розпорядника відмовити запитувачу у задоволенні його запиту.

Разом із тим, у 6 випадках Комітет повідомляв заявників, що їхні звернення не відповідають зафіксованому у частині першій статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначенню публічної інформації та відповідно до частини другої статті 2 даного Закону мали б розглядатися за процедурою, встановленою Законом України «Про звернення громадян». Тим не менш, Комітет надавав необхідні відповіді в межах граничного п'ятиденного строку, передбаченого Законом України «Про доступ до публічної інформації». Як випливає зі змісту окремих запитів, їхні автори не бачать різниці між запитом на інформацію і зверненням громадянина.

Отже, робота Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування залишається відкритою, що підтверджується розмаїттям способів забезпечення гласності, використанням різноманітних засобів підтримки діалогу з населенням.

[Усі новини](#) | [Контакти](#)

[Розробник: ЗАТ "Софтлайн" \(Україна\)](#)